...ЧУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАГ. НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гараба

УРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

...7) | 1963 оной февралиин 23, суббото | Сэн 2 мүнгэн

Совет Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой 45 жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэбэ.

Совет сэрэгшэдтэ—алдар соло!

...й Оборонын министрэй ...РИКАЗ

...ралиин 23. № 26 Москва город

...дуд, матросууд, сержантнууд, старшина-

...рнүүд, генералнууд, адмиралнууд!
...ин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой 45 жэлэй
...ет арад, тэрэнэй сэрэгшэд һайндэрлэжэ

...I съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодо-
... долоон жэлэй түсэбые дүүргэхын, экономи-
...рые саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ
...итэ ехэ илалтануудые гүйлажа байһан ор-
...овет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дүшэн табан жэ-
...гдэжэ байна. КПСС-эй ЦК-гай ноябриин
...эбэриин ёһоор арадай ажахые партийна та-
...тые шэнэдхэн хубилгалга промышленностиие
...ахые шэнээр, хүсэтэ ехээр дэбжээлгэдэ, оло-
...й барагдашагүй үүсхэл эдэбхиеэ бүри үргэ-
...этэ туһалха байна.

...нэ дай зайсуулхын, дэлхэй дээрэ эб най-
...лхын түлөө Коммунис парти болон Советскэ
...ид шанга, шууд сэхэ тэмсэл хэнэ. Социализ-
...йрамдалай хүсэнүүд империалис эээрхэг тү-
...мыень татажа шадаха. Зүгөөр дэлхэйн термо-
...рөөхэ уймар тэнэг түсэбүүдһээ хархис бо-
...нүүдэй арсаагүй байһые хараада абангүй га-
... Тиимэһээ саашадаашье ехэ һэримжэтэй
... Союзай өөрыгөө хамгаалха шадабариие
... бэхижүүлхэ, Арми болон Флодой дайшалхы
... эсэшэ сусашагүйгөөр дээшэлүүлхэ тухай
... эрилтэ хэнэ.

...гууехэ Ленинэй байгуулжа, ургуулан хүмүү-
...Зэбсэгтэ Хүсэнүүд манай Эхэ ороной түүхэдэ
...та хуудаһануудые бэшэһэн байна. Шэрүүн
...уудай үедэ тэдэнэр олон тоото дайсадые бу-
... Совет Арми, Далайн-Сэрэгэй Флот эгээн лэ
...й дайшалхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдээр хангаг-
... коммунис байгуулалтые хёрхоор аршалан
...даг, тэрэнэй личнэ состав коммунизмын хэ-
...агүй үнэн сэхэ, Коммунис партиие болон
...ельствые тойрон нягтаар жагсанги байдаг.
... хүсэнүүд илагдашагүй дайшалхы хүсэ ша-
...дээрэһээ эб найрамдал хамгаалха, империа-
...мхэйшүүлэй амыень татаха шухала нүхэсэл-
...б найрамдалда дуратай арадуудай аюулгүй
... тулгуури болоно.

...адууд, матросууд, сержантнууд, старшина-
...уд, генералнууд болон адмиралнууд! Совет
... Далайн-Сэрэгэй Флодой 45 жэлэй ойтой да-
...аанадые амаршалнаб! Һэрэмжэээ, сэрэгүүдэй
...нди байлгые үдэр бүхэндэ дээшэлүүлэгты, по-
...мээ, дайшалхы шадабаряа оролдосотойгоор
... шэнэ дайшалхы техникые болон буу зэбсэгые
... шудалагты, коммунизм байгуулагшын ёһо
...гэй тангаригай болон уставай эрилтэнүүдые
...ты, жаяг журам болон эмхи гуримаа али бо-
...улэгты! Ямаршье эээрхэг түримхэйшүүлые
... хододоо бэлэн байгты!

...ин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 45 жэлэй ойе
...**ирхамни:**

... февралиин 23-да, манай Эхэ ороной ниислэл—
...ана республикануудай ниислэлнүүдтэ, тэрэшэ-
...дуудта дүшэн табан артиллерийскэ буудал-
...хэ.

...иин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой 45 жэлэй
...тогой!

...ет арадта, тэрэнэй эрэлхэг зоригто Зэбсэгтэ
...ар соло!

...айгуулһан Советскэ Союзай алдарта Комму-
...овет арадай бүхы илалтануудые зориг-
...эгшэ мандаха болтогой!

...СР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Информационно мэдээсэл

Байгша оной февралиин 20—21-дэ КПСС-эй обкомой ээлжээтэ пленум болобо. Пленум иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ:

1. Промышленность, транспорт болон барилгын предприятинуудта үйлэдбэриин арга нөөсые хэрэглэхэ ба экономическа хүдэлмэриие һайжаруулха талаар областной партийна организациин зорилгонууд тухай.

Энэ асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Бирюков Н. С. элидхэл хээ.

2. 1962 оной ажахын жэлэй дүнгүүд ба республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй 1963 ондо абаһан социалис уялганууд тухай.

Элидхэлшэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Барьядаев К. Л.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар пленум зохихо тогтоол баталан абаа.

АЖАЛААРАА ШАЛГАРЖА, ОЛОНОЙ ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИДА ХҮРТЭГШЭДТЭЙ УУЛЗАБА

Лесотехническэ техникумэй актова зал соо ажалай һүүлээр хүн зон дүүрэн сугларшанхай. Ажалаараа шалгаржа, олоной этигэл найдабарида хүртэһэн. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Улаан-Үдын городской Соведэй, районно Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн хүнүүдтэй эдэнэр уулзахаяа ерэһэн байгаа.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн **Надежда Павловна Корниенко** гэгшын этигэмжэтэ нюур нүхэр Капустина түрүүлэн үгэ абаа.

— Багаһаа хойшо ажалда бэрхэ Надежда Павловнае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар тон зүб дэбжүүлээ байна. 1935 ондо Алтайн хизаарта түрэһэн энэ басаган долоон класс дүүргээд, 1954 ондо манай эндэ ерэһэн намтартай. Тиигээд 1960 оной июнь һараһаа хойшо штукатурщигуудай бригадираар ажаллана. Нүхэр Корниенко даабарита ажалдаа тон оролдосотой, нягта наринаар хандадаг, сугтаа ажалладаг нүхэдтөө заабол туһа хүргэхэ гэжэ оролдодог заншалтай. Юумэн бүхэндэ аргагүй анхаралтайгаар хандадаг туладаа ажал хүдэлмэриеэ табан хургандал мэдэдэг болонхой. Надежда Павловнагай хэһэн юумэн заабол шанартай, сэбэрхэн байдаг юм.

Гадна өөрөөл һайнаар ажаллаад, сууда гараад ябаха гэжэ огтолон һанадаггүй. Аргын олдоол һаа, нүхэдтөө дүй дүршэлөө дамжуулан үгэхэ гэжэ хододоо оролдодог байна. Штукатурщигаар ажаллаха сооо 20 гаран хүнүүдые өөрынгөө мэргэжэлдэ һургаһан юм. Нүхэр Корниенкын хүтэлбэрилдэг бригадынхид үдэр бүхэнэйнгөө даабариие 120—130 процент дүүргэдэг. Тиигэжэ барилга-хабсаралгын трестын хүндэлэлэй дэбтэртэ энэ бригада бэшэгдээ юм,—гээд нүхэр Капустина мэдүүлээ.

Улаан-Үдын городской Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн лесотехническэ техникумэй багша **Светлана Федоровна Леонова** тухай техникумэй багша нүхэр Белоусов дэлгэрэнгыгээр хэлэһэн байна. 1955 ондо Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай пединститут дүүргэһэн Светлана Федоровна Леонова эдэбхитэй бэрхэ багша гэжэ суурханхай. 1956 онһоо хойшо Улаан-Үдын лесотехническэ техникумдэ ород хэлэ, литература заана. Тиихэдээ техникумэй һурагшадые эрдэм номдо һургаха, зүбөөр хүмүүжүүлхэ тухай ехэ оролдолго гаргадаг байха юм. Мүн олониитын хүдэлмэридэ профсоюзай, комсомолой шугамаар горитой ажал бэелүүлдэг. Гадна техникумэйнгээ эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшээр хүдэлдэг, агитатор боложо һунгагшадай дунда ойлгуулламжын горитой хүдэлмэри хэдэг байна. Эдэ бүгэдыень харагада абажа, Улаан-Үдын городской Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээбди гэжэ нүхэр Белоусов тэмдэглээ.

Мүн Улаан-Үдын городской Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Промпроектын конторын директор нүхэр **Михаил Игнатьевич Полозов**, КПСС-эй обкомой барилгын, городой ажахын таһагые даагша **Борис Федорович Федоров** гэгшэд мүн лэ һунгагшадтаяа уулзаха гэжэ ерэнхэй. Ажалшадай депутадуудай Железнодорожно районой Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн **Софья Ивановна Куклина** (городой 7-дохи һургуули), **Альберт Семенович Вологжин** (барилгын 154-дэхи трестын хүтэлбэрилэгшын уялгые дүүргэгшэ), **Варвара Гавриловна Брянская** (Промпроектын таһагай начальник) гэгшэд баһал эндэ бии.

Эрхим ажалаараа сууда гаража, Улаан-Үдын городской Соведтэ, Железнодорожно районой Соведтэ кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн эдэ эрхимүүд тухай нүхэд Петрушина, Жарков, Корчагина болон бусад һайн һайхан үгэнүүдые хэлэжэ, эдэ эрхимүүднай һунгагшадайнгаа этигэл найдабариие һайнаар харюулха байха гээд найдаһанаа мэдүүлбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Улаан-Үдын городской Соведэй, районно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн хүнүүд тус бүридөө баярай үгэнүүдые хэлэжэ, ажалдаа шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахабди гэжэ нэрьемэ альга ташалган доро мэдүүлһэн байна.

Д. Хандажапова.

Хүртэйн ажалшад хүхюутэй

Хүртэйн леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад Дээдэ-Худанай 109-дэхи һунгуулиин округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар республикын барилгын «Бурятцелинстрой» трестын эрхилэгшэ Вадим Прокопьевич Убеевые һунгалтынгаа урда тээхи суглаан дээрэ нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байна. Эндэ һая, февралиин 17-ной үдэшэ, хүртэйнхид нүхэр Убеевтэй уулзаа.

Хүртэй тосхоной клуб соо 130 гаран зон сугларба. Уулзалга дээрэ этигэмжэтэ нюур рабочкомой түрүүлэгшэ Георгий Машановта түрүүлэн үгэ үгтэбэ. Тэрэ нүхэр Убеевэй намтартай һунгагшадые танилсуулха зуураа, арадайнгаа этигэл найдабариие харюулхаар буряадай эрхим хүбүүдэй нэгэн байһан тухайнь дэлгэрэнгыгээр хэлээ. Мартын 3-да болохо һунгалтын үдэр Вадим Прокопьевич Убеевэй түлөө леспромхозойнгоо ажалшадай нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэхэ байһандань этигэһэнээ нүхэр Машанов мүн лэ мэдүүлээ.

Удаалуулан үгэ абаһан Хүртэйн леспромхозой партийна организациин секретарь нүхэр Цыденов, һургуулиин директор нүхэр Жабтухаев гэгшэд нүхэр Убеевэй түлөө нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэхэ тухайдаа өөһэдынгөө коллективэй зүгһөө хэлээ. Тэдэнэр Хүртэй тосхоной һургуулиин байрые барилгада туһаламжа үзүүлхэ байһандань этигэһэндээ, нүхэр Убеевтэ хандаа.

Хүртэйн леспромхозой директор Д. В. Волков үгэ хэлэхэдээ, нүхэр Убеевэй дэбжүүлэгдэһэндэ баясажа байһанаа мэдүүлээ.

Болохоёо байгаа һунгалтые ажалай бэлэгээр угтахын тулада, бидэнэр мартын 3 болотор түсэбһөө гадуур 1000 кубометр модо гүрэндөө бэлдэхэбди гэжэ мүн лэ хэлээ. Арбаад хүнэй үгэ хэлэһэнэй удаа депутадта кандидат нүхэр Убеевтэ үгэ үгтэжэ, Хүртэйн леспромхозой ажалшадай зүгһөө айхабтар ехэ этигэл найдабари үзүүлэгдэжэ байһанда баясажа байһанаа тэрэ мэдүүлээ. Мүн найдабарииетнай бүрин дүүргэхэб гэбэ.

Үглөөниинь, февралиин 18-най үдэшэ, нүхэр Убеев Чисаанын совхозой 6-дахи отделениин ажалшадтай уулзаа. Энэ үдэшэ Загаһата тосхоной клуб соо 250 гаран зон сугларһан байба. Этигэмжэтэ нюур, Чисаанын һургуулиин багша Цыден Нимаевич Цыренжаповта үгэ үгтэжэ, Вадим Прокопьевичой намтартай сугларагшадые тэрэ тодорхойгоор танилсуулна. Һүүлээрнь үгэ хэлэгшэ Дээдэ-Худанай һургуулиин директор Ц. Б. Золтоев Загаһата тосхондо дунда һургуули шэнээр бариха хэрэгтэ туһалхыень гуйба.

Тиихэдэ хонишодой бригадын бригадир Александр Васильевич Тапхаев бүхы хонишодойнгоо үмэнэһөө үгэ хэлэхэ зуураа, малшадай байра барилгада ехээр мүнгэ һомолдог болохые хүсэжэ байһанаа мэдүүлээд, бидэнэр танай түлөө нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэхэбди гэбэ.

Ендэр дээрэ 6-дахи отделениин һаалишан залуухан басаган Матрена Цыренова гараба.

—Би хадаа мүнөө жэлдэ 18 наһа хүсэжэ, һунгаха эрхэтэй болоһондоо баясанаб. Нүхэр Убеевэй түлөө дуугаа үгэхэб. Мүнөө хоёрдохи жэлээ һаалишанаар ажалланаб, ажални яһала бараг ябана. Би хадаа нүхэр Тапхаевай гуйлтые ехэтэ дэмжэжэ, нээрээшье хонишодой байрые һайжаруулха хэрэгтэ хубитаяа оруулха байһандатнай этигэнэб.—гэбэ.

Һүүлээрнь нүхэр Убеев үгэ хэлээ. Иигэжэ нүхэр Убеев хоёр газарта һунгагшадтаяа уулзажа, хани халуугаар угтуулаа.

К. Жалсараев.

Хори.

...рмиин ба Далайн-Сэрэгэй ...одой 45 жэлэй ойдо

...Армиин эгээ түрүүшын часть

...сэрэгэй округ, ...1. (ТАСС-ай ...ихы алдар суу- ...жэ нэрэтэй би- ...оо орожо хара- ...Армиин түрүү- ...ай нэгэн боло- ...тиин 45 жэлэй ... тухай ехэ һай- ...болохо юм. Тэ- ... болохоһоо хой- ...рэтэрхи түүхэ- ...лһан материал- ... соо суглуулаг- ... Үргэн дороо ... хирбээ һахал- ...аг хүнэй порт- ... байна. Энэ ха- ...иин түрүүшын ...эхэ даабари ...ртиһаа абаһан ...ленинец Ян ...рициус гээшэ. ...олкые эмхидхэ- ...ан гэжэ тэрэ ...хэгдэһэн тухай ...һан дурасхаа- ...элэжэ үгэнэ.

...февраль һарада ...ай дурадхалаар ... Копорско пол- ...һаа ба Улаан ... батальон эм-хидхэгдээд, «1-дэхи Гдовско» гэжэ нэрлэгдэһэн байгаа юм».

Юденичтэй, сагаан поляктай, Махногой бандануудтай тэмсэһэн фронтнуудаар тус полкын ябажа гараһан дайшалхы зам тухай документнүүд музей соо хадагалаатай байдаг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай эхилхэдэ энэ часть Ханко гэжэ далайн-сэрэгэй баазын хуурай газарай хилэ дээрэ байгаа һэн. Тэрэ баазын нүүлгэгдэхэдэ, энэ часть Ленинград ерэжэ, городые хамгаалагшадай зэргэдэ ороо һэн. Советскэ Союзай герой генерал-майор Н. П. Симонягай командалдаг алдарта дивизидэ оролсон ябажа, энэ полк блокадые сүмэ сохилгондо ба фашис хүреэлэлгэһээ Ленинградые огтолон сүлөөлхэ дайнда хабаадалсаа һэн. Энээнэй һүүлээр тус полкын сэрэгшэд болон офицернүүдэй энгэртэ гвардейскэ значогууд ялалзадаг болоо бэлэй. Эстониие сүлөөлэлгөөр энэ полкын дайшалхы замынь дүүрэһэн байгаа.

В. ПАЛЛОН,
ТАСС-ай корр.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат

ЦЫРЕМПИЛОВА Гомбо-Цырен Гончиковна

Гомбо-Цырен Гончиковна 1930 ондо Зэдын аймагай Боргойн сомоной Соведэй Инзагата нютагта үгытэй буряадай бүлэдэ түрэһэн байна.

Бүхы наһан соогоо Гомбо-Цырен Гончиковна «Коммунизм» гэжэ түрэл колхоздоо ажаһууна. Гүйсэд бэшэ дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ хадаа хонин ажалай фермэдэ хонишоноор ажаллажа оробо. 1959 ондо эхэ хонидой ... ахалагша хонишоноор дэбжүүлэгдэбэ. Тэрэ гэһээр нэгэл газар ажаллана. Хонин ажалдаа 15 жэлэй туршада ажаллаха зуураа, бодото ажабайдалай ехэ һургуули гараһан, элбэг баян дүй дүршэлтэй болоһон, хонидые искусственна аргаар ороондо оруулха техникые һайнаар шудалһан байна. 1962 ондо Цыремпилова эхэ хонидые өөрөө искусственна аргаар ороондо оруулаа. Тэрээндэ 750 эхэ хонин даалгагданхай. Бүхы хонидынь үбэлэй сагта хурьгалдаг байна. 1960 онһоо 1962 он хүрэтэр зуун эхэ хонинһоо хурьга абалгые 91-һээ 102 хүрэтэр, нооһо абалга 2,7 килограммһаа 3,1 килограмм хүрэтэр дээшэлүүлээ.

Гомбо-Цырен Гончиковнагай хүтэлбэрилдэг хониной бригадынхид коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргын түлөө тэмсэнэ. Тэдэнэр түрүүшүүлэй болон зоотехническэ наукын туйлалтануудые анхаралтайгаар үзэжэ байдаг, бүхы шэнэ, түрүү зүйлнүүдые абажа, ажалдаа нэбтэрүүлхые оролдодог. Нүхэр Цыремпилова ажалша бэрхэ, нүхэдтөө зулгы һайнаар хандадаг байхаһаа гадна, партийнабэшэ эдэбхитэн, сомоной Соведэй депутат юм. Тэрэ хадаа хоёр үхибүүдээ һайн һайханаар хүмүүжүүлжэ байдаг эхэ юм.

Гомбо-Цырен Гончиковна колхознигуудай дунда хүндэтэй болонхой.

Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Санагын сомоной Соведэй «Коммунизм» колхозой, Боргойн Сомоной Соведэй «Коммунизм» колхозой гэшүүд, Боргойн совхозой хүдэлмэришэд һунгуулиин урда тээхи суглаанууд дээрээ Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпиловае һунгуулиин Хяагтын 785-дахи округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлһэн байна.

Хүндэтэ һунгагшад! Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй арадай нэгэдэлэй кандидат Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпиловагай түлөө дуугаа нэгэн һаналтайгаар үгэе!

Һүүлэй мэдээсэлнүүд

Дунда Азида видеотелефон байгуулагдаба

АНДИЖАН, февралиин 21. (ТАСС-ай корр.). Андижан Ташкент хоёрой хоорондоо видеотелефонно хэлхеэ холбооной Дунда Азидахи түрүүшын линии туршажа үзэхын тулада мүнөөдэр ашаглалгада үгтөө. Дуу гаралсагшад хоорондоо хэдэн зуун километр зайтай байгаашье һаа, бэе бэеэ һайнаар харадаг, бэе бэеынгээ хэлэһые тодоор дууладаг байна.

Узбекистанай бусад городуудта — Самаркандда, Ферганада удахагүй видеотелефон бии болохо. Хүршэ республикануудай городуудта — Фрунзе болон Алма-Атада байһан ханинартаяа эндэхи хүн зон видеотелефоноор удахагүй уулзалга хэхэ аргатай болохо байна.

Финляндиин премьер-министр Ахти Карьялайнен Москвада ерэбэ

Советскэ правительствын уряалаар Финляндиин премьер-министр Ахти Карьялайнен албанай хэрэгээр һамгантаяа хамта февралиин 21-дэ Москвада ерээ.

Хүндэтэ айлшаниие угтахын тулада ажалшадай болон ниитын организацинуудай олон тоото түлөөлэгшэд ниислэлэй Ленинградска вокзал дээрэ сугларaa. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев һамгантаяа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. Н. Косыгин һамгантаяа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Т. Новиков, СССР-эй министрнүүд болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд эндэ ерээ.

Н. С. Хрущев, А. Карьялайнен хани халуун үгэнүүдые хэлээ.

(ТАСС).

Ахти Карьялайнен Н. С. Хрущевто оробо

Советскэ правительствын уряалаар февралиин 21-дэ Советскэ Союзда ерэһэн Финляндиин премьер-министр Ахти Карьялайнен СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой Кремль соо уулзаа.

Н. С. Хрущев Ахти Карьялайнен хоёрой хоорондо хани хадуун хөөрэлдөөн болоо.

А. Карьялайнен Л. И. Брежневтэй уулзаба

Финляндиин премьер-министр Ахти Карьялайнен СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневтэй февралиин 21-дэ Кремль соо уулзаа.

Л. И. Брежнев А. Карьялайнен хоёр уулзалгын үедэ хани ёһоор хөөрэлдөө.

В. И. Ленин, совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд

МОСКВА, февралиин 22. (ТАСС-ай корр.). В. И. Ленин—Совет Армиие эмхидхэгшэ, тэрэниие хүтэлбэрилэгшэ мүн гэһэн тематическа үдэшэ февралиин 22-то центральна лектори соо үнгэргэгдөө.

Революцида хабаадагшадай: 1904 онһоо КПСС-эй гэшүүн Л. А. Фотиевагай, 1918—1919 онуудта республикын Реввоенсоведэй гэшүүн байһан С. И. Араловай, Чапаевска дивизиин артиллериин начальник байһан, Советскэ Союзай Герой, артиллериин генерал-полковник Н. М. Хлебниковэй болон бусадай хэлэһэн үгэнүүдые москвагайхид угаа ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Революциин агууехэ вождь, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэниие байгуулагша, Совет Армиие эмхидхэгшэ В. И. Ленин тухай тэдэнэр дурдан хөөрэһэн байна.

Арадай кандидадууд

ЛУБСАНОВ
Даши Дашипылович —
КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь.

ШВЕЦОВА
Анна Романовна —
Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай Калининэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

ИГНАТЬЕВ
Илья Александрович —
Хорнин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник.

ШЕВЧЕНКО
Владимир Илларионович —
Буряадай профсоюзуудай областной Соведэй түрүүлэгшэ.

Арадай артист

Засаг түрынгөө дээдэ зургаанда эрхимэй эрхим түлөөлэгшэдөө республикымнай ажалшад дэбжүүлээд байна. Тэдэнэй нэгэн **Лариса Петровна Сахьяновае** түрүүшынхеэ харahан хүн балерина гээд лэ зүгөөр тухайлха байха. Тэрэнэй уян нугархай бэе махабад, абари зан, шэг шарайнь—барандаа байгаалиин үршөөлөөр хатар нааданда тусхай зорюулагдаhан мэтээр үзэгдэдэг юм.

Үг гарбалhaа хатаршан бэлигтэй Лариса Петровна богонихон сагай хугасаада жиирэй балеринэhээ Арадай артист хүрэтэрөө ургажа, гансаше республикадаа бэшэ, Эхэ орон дотороо, арадай демократиин гүрэнүүдтэ суурхаба. Мэргэжэл, гүйсэдхэлгэ түгэс, гоё hайхан хатарнуудаараа оронойнгоо эрхим балеринэнүүдэй зэргэдэ гаража шадаа.

Суута балеринын творческо замтай нэн түрүүн танилсая. Ларисые үргэжэ хүмүүжүүлhэн Буряадай түрүүшын революционернүүдэй нэгэн Мария Михайловна Сахьянова басаганайнгаа хореографическа hургуулида ябажа эхилхэдэнь, саашадаа энэмни балерина болохо юм гэжэ hанаан заяандаашье оруулдаггүй, үшөө хоридог байhан юм. Хэдэн жэл үнгэрөөд байхада, Лариса балерина болохо гэжэ лаб шиидээ бэлэй. Тэрэнэй түрэл нютаг—сагаан малгайта Саяанай уулануud, дошхон урасхалта хадын голнууд, хүдөөгэй ёохорто хатар, дуу эрхилhэн хүбүүд, басагад тэрэ шиидхэбэридэнь нүлөөлhэн байжа магад.

Лариса Петровна Сахьянова 1936 ондо СССР-эй Академическэ Ехэ театрай дэргэдэхи хореографическа училищида абтаhан байгаа. Тэндэ найматайhаа арбан гурбатай болотороо hуралсаа. Дайнай үедэ hуралсалаа таhалдуулха баатай болоhон юм.

1946 ондо Лариса Улаан-Үдэеэ бусажа ерээд, театрай кордебаледтэ ороо hэн. Театрай главна балетмейстер Михаил Сергеевич Арсеньев Ларисада ехэ туhа хүргэhэн, зүбшэл заабари үгэhэн юм. Мэргэжэлтэй балетмейстерэй ударидалгаар залуу балерина амжалта туйлажа эхилээ бэлэй.

Театрта жэл болоод байхадань, Аданай «Корсар» гэжэ баледтэ Гюльнарын роль Сахьяновада даалгагдаа hэн. Олон үдэр оролдосотой нэтэрүүгээр ажаллаhанай, сэдьхэл зүрхөө хүдэлгэhэнэй, hанаа үнөөн болоhоной удаа түрүүшынгээ амжалта туйлаhан байна. Харагшад Гюльнара—Сахьяновае хани халуунаар угтаа hэн. Энэ ушар залуу балеринын саашанхи ажалда ехэ тулгуури боложо үгөө. Өөрынгөө хүсэндэ, мэргэжэлдэ этигэжэ эхилээ hэн.

Мэргэжэлээ улам hайжаруулха, амжалтаhaа амжалта тээшэ саг үргэлжэ эрмэлзэхэ хүсэл Лариса Петровнагай ами наhанай хэрэг болоод, залуу балерина искусствын хүшэр замаар зориhон юм.

Инаг дуранай утаа уняар соогуур төөрижэ, уй гашуудалда дарагдан, хутагын эриhээ наhaя бараhан Мариягай ролиие «Бахчисарайн фонтан» гэhэн баледтэ үнэншэмэ hайнаар наадаа. Тэрэ гэhээр хэдэн жэл үнгэрhэнэй удаа Сахьянова мүн лэ энэ баледтээ аяг зангаар урдынхиhaa тад ондоо Заремын ролиие наадаhан юм.

Лариса Петровнагай Заремын ролиие бусадта орходоо ондоогоор—өөрынхеэрээ хаража, бодомжолжо бүтээhэниинь hайшаалтай байhан юм. Инаг дуратай Гирей хаанайнгаа урда Зарема—Сахьянова хүл хүнгэнөөр, солбон түргэнөөр, хүхюун согтойгоор хатарна. Харин Гирейн Заремэhээ эрьелдэжэ, Марияда дурлахадань, атаа жүтөөндэ абтаhан эхэнэрые залуу балерина этигэмэ hайнаар харуулжа шадаа.

Иигэжэ нэгэ зүжэг соо хоёр хүнэй образые тад ондоо ондоогоор гаргаха гээшэ угаа хүшэр байхаhaa гадна, артистын үргэн дэлисэтэй байhые гэршэлнэ ха юм.

Лариса Сахьяновагай hаруул бэлиг ородой болон Баруун Европын классигуудай балетнэ зүжэгүүд соо улам улам бэхижээ. Арбан долоон жэлэй хугасаада Лариса Петровна янза бүриин рольнуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхөө.

Заримыень тоолохо болоо haa иимэ: Пуна Василенко хоёрой зохёоhон «Эсмеральда» гэжэ баледтэ—Эсмеральда, «Шурале» гэжэ башкир арадай баледтэ—Сюрмбика, «Нойрсоhон хатан» гэжэ баледтэ—Аврора, «Жизель» гэжэ баледтэ—Жизель болоно.

1948 ондо оперо, баледэй театрта Ксения Александровна Есаулова Чайковскиин «Хун шубуута нуур» гэжэ балет табиhан юм. Хун шубуун тухай гайхалтай hонин үльгэр агууехэ композиторай эгээл эрхим зохёол гэжэ тоологдодогынь мэдээжэ. Тиимэhээ энэ зүжэг залуу балеринын мэргэжэл шадабариин шалгалта боложо үгөө.

Одеттын ролиие Лариса Петровна гүйсэдхэhэн юм. Энэнь хүнгэхэн роль бэшэ байгаа. Одеттын образые гүнзэгыгөөр харуулхын тулада балерина угаа ехэ оролдолго гаргаа. 1950—51 онуудта Лариса Петровна Москвагай Ехэ театрай дэргэдэхи хореографическа училищида мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ нютагаа бусаа hэн. Энэ сатhaa хойшо балеринын творчествын шэнэ шата эхилhэн юм.

1953 ондо Одетта Одилли хоёрые нэгэ зэргэ хатарhан байна.

Л. Линховоин М. И. Заславский хоёрой либреттээр композиторнууд Ж. Батуев Майзель хоёрой бэшэhэн «Инаг дуранай түлөө», гэhэн баледтэ эдир басаган Сэсэгэй ролиие Сахьянова гүйсэдхэhэн байгаа. Энэнь балеринын эгээл эрхим рольнуудай нэгэн болоо hэн.

Буряадай үльгэр домогой үндэhөөр драматург Намжил Балдано, композиторнууд Лев Книппер, Бау Ямпилов гэгшэд «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ балет зохёогоо бэлэй. Ангар дүүхэйе Лариса Петровна ехэ дуратайгаар, hайнаар гүйсэдхэhэн юм.

1959 ондо Москва хотодо Буряадай искусство, литературын хоёрдохи декадын болохо үеэр эдэ зүжэгүүд харуулагдажа, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэhэн байна.

«Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ балет Буряадай искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй ехэхэн амжалта болоо» гэжэ «Правда» газетэ тиихэдэ бэшэhэн юм.

Буряадай балеринын бэлиг шадабариие засаг түрэмнай үндэрөөр сэгнэжэ, Лариса Петровна Сахьяновада РСФСР-эй Арадай артистын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоо hэн. Арад зондоо талаан бэлигээ, хүсэ шадалаа зорюулжа ябаhан артистда энээнhээ ехэ шагнал хайра гэжэ юун байхаб даа!

Лариса Петровна угаа урихан зантай, сэбэр сэхэ сэдьхэлтэй эхэнэр юм. Тэрэниие сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь, hурагшадынь, харатшадынь ехээр хүндэлдэг, бэлигыень үндэрөөр сэгнэдэг.

Лариса Сахьянова республикынгаа арад зониие мэргэжэл шадабаряараа баясуулхаhaa гадна, орон дотороо— Эрхүү, Томск, Ангарск, Урда-Сахалин, Владивосток болон бусад хотонуудаар гастрольдо ябадаг. Тэндэхи ниитын эмхи зургаанууд Буряадай бэлигтэй балеринын ажалые hайнаар сэгнэжэ, элдэб грамота болон шангуудаар шагнаhан байна.

Орон нютаг соогуураа суурхахаhaa гадна, Лариса Петровна мүн хилын саагуурхишье хэдэн гүрэнүүдтэ мэдээжэ болонхой.

1951 ондо немец арадай түб хото Берлиндэ Бүхэдэлхэйн залуушуулай болон студентнэрэй фестивальда хабаадажа, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэhэн байгаа. Иигэжэ буряад арадайнгаа хатар наадые олон яhатантай танилсуулаа ха юм.

Мүн баhа манай хүршэ Монголой ажалша арад «Хун шубуута нуур» болоод, «Бахчисарайн фонтан» гэжэ баледүүдhээ хэhэгүүдые Лариса Петровнагай хатарhыень хараhанаа хэзээдэшье мартахагүйл.

Ямаршье хүнэй зүрхэ сэдьхэл, гүн гүнзэгы ухаан бодолые өөрынгөө уян нугархай бэеэр харуулхадаа, алиш оронoй хүн зонтой үгэеэ ойлголсожо шадана ха юм. Эгээл иимэ хүнүүдэй нэгэн Лариса Сахьянова!

1961 ондо Хитадай Пекин, Кантон, Шанхай гэхэ мэтэ хотонуудай мянга, миллион харагшад доhолгомо альга ташалгаар буряад болон ород арадай басагад, хүбүүдые угтаа hэн. Тэдэ Лариса Петровна баяр хүргэhэн нүхэдэйнгөө ганса альга ташалга шагнажа ябаа бэшэ, харин аха дүү арадтаа өөрынгөө бэлиг шадабариие хубаалдажа, арадуудай хоорондохи эб найрамдалда хубитаяа оруулжа ябаа бшуу. Энэмнайл совет хүнэй эрхим шанар шэнжэ ха юм.

1962 он, декабрь hара. Аха дүү Болгар... Түб хотонь София... халуун угталга, баглаа сэсэгүүд!

Түб хотын гудамжануудта РСФСР-эй Арадай артист Лариса Сахьянова, РСФСР-эй габьяата артист Петр Абашеев гэhэн соносхолнууд хадагдадаг байба. Декабриин 8-най үдэшэ. Түб хотын Георгий Димитровой ордента арадай оперын театрай hууринууд баран эзэлэгдэнхэй. «Хун шубуута нуур». Лариса Сахьянова—Одетта, Одилли, Петр Абашеев—Принц Зигфрид боложо хатарбад. Болгариин хүн зон бэлигтэй артистнарай хатарые халуунаар альга ташан угтаа, үндэрөөр сэгнээ hэн.

— Мүнөө ямар рольнуудые бэлдэжэ байнабта?—гэжэ Лариса Петровнаhaа hаяхан асуугаабди. Тэрэ иигэжэ харюусаа:

— Театрай ахалагша балетмейстер Беркутын табиhан «Хүн тухай поэмэ» гэhэн зүжэгтэ хоёр газарта хатараа hэм. Мүнөө Минкусай «Дон-Кихот» гэжэ баледтэ Китрын роль наадахаар бэлдэжэ байнаб.

Буряадай эрхим басаган, бэлигтэй балерина Лариса Петровна Сахьянова түрэл арадаа үшөө ехээр алдаршуулха байhаниинь найдалтай.

Д. ГОМБОДОРЖИЕВ,
А. ДАНИЛОВ.

Үнгэрhэн 10 хоногто 14859 центнер hүн гүрэндэ тушаагдаад, кварталай түсэбэй дүүргэлтэ урдынхидаал адли сройдоо 8 процентээр дээшэлжэ, hаял 35 процентдэ хүрэбэ.

Кварталай дүүрэтэр 4 декада үлэбэ. Энэ болзорто гүрэндэ hү худалдаха кварталай түсэб дүүргэхын тула колхоз, совхозууд hү тушаалгаяа хоёр дахин дээшэлүүлхэ болоно.

НҮХЭД hААЛИШАД! hунгалтын урда тээхи социалис мүрысөөндэ жагсажа, үнеэдээ hайнаар эдеэлүүлжэ, hү ехээр hаажа, гүрэндөө худалдаха түсэбөө дүүргэхын түлөө тэмсэгты.

Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдалгын ябаса тухай

1963 оной февралиин 20-ной мэдээн

(Нэгэдэхи кварталай худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Үйлэдбэриин управленинүүд, районууд	Мяхан	hүн	Үндэгэн
Баргажанай	39	36	42
Зэдын	79	36	27
Кабансиын	85	31	57
Хяагтын	28	36	28
Мухар-Шэбэрэй	38	37	32
Түнхэнэй	43	26	28
Улаан-Үдын	23	46	85
Хориин	61	28	23
Баунтын	68	53	—

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур
1963 оной февралиин 23.

Хонин бүриhөө ХУРЬГА!

Хонидой түл абалга—хүн бүхэнэй а

Уншагшад бэшэнэ

Буряад hайхан оронойнгоо шэмэг болоhон баян дэлгэр Баргажан, Хурамхаанай гү, али тэнюун үргэн Түгнэ, Суулгын, мүн хотогор уужам Хори, Яруунын хонишод, сэлгеэ сагаан Сэлэнгэ, Зэдын малшад эдэ үдэрнүүдтэ булта хурьгадаа hайнаар, гарза хоролтогүйгөөр абажа, колхоз, совхозуудайнгаа баялиг — хонин hүрэгые олошоруулхын тула хүсэ шадалаа гамнангүй, шэн зоригтойгоор хүдэлжэ байна.

Илангаяа hүүлэй үедэ Краснодарай хизаарай Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин ажалшадай hайн hайхан үүсхэл, уряа орон доторнай зэдэлжэ, хонишодой дунда социалис мүрысөөн улам хүсэтэйгөөр дэлгэрээ. Кубаниинхидай жэшээгээр олонхи хонишод, хурьгашаднай дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаад, хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тула хэзээ хэзээнэйхиhээ габшагайгаар ажаллажа байнхай.

Январь, февралиин ян гэмэ хүйтэн соогуур хонидоо hайнаар түрүүлжэ, хурьгадыень эрхимээр түлжүүлжэ байhан отара, бригадануудые, тэндэхи хонишодой эршэмтэй шанга ажалые магтаhан бэшэгүүд редакцидамнай үдэрhөө үдэртэ олон ороно.

Жэшээнь, хүдөө бэшэгшэ **Р. Цымпилов** Хориин үйлэдбэриин управлениhээ иигэжэ бэшэнэ:

Хэжэнгын совхозой гурбадахи отделениин ахалагша хонишон Мария Раднаевагай отарада жэлэй эхинhээ хойшо 800 эхэ хонидhоонь 700 гаран хурьгад абтаад, гарза хоролтогүй түлжүүлэгдэнэ. hаяар үшөө зуу шахуу хонин түрэхэ юм. Эндэ хонишод: Будаханда Балданова, Цыренжан Хандуев, Дыжит-Ханда Шойсоронова болон бусад булта эмхитэй эетэйгээр, хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлжэл, эхэ хонидоо тобир тарган байлгаад, хурьгадаашье бүрин бүтэн түлжүүлнэ. Эдэнэр зуун эхэ хонин бүриhөө зууhaa үсөөн бэшэ хурьга абаха зорилготой.

Мүн тус управлениин Анаагай совхозой табадахи отделениин хонишодой ажал тухай **К. Жалсараев** hонирхолтой мэдээсэл эльгээгээ. Эндэхин байгша ондо 6774 эхэ хони түрүүлхэ аад, мүнөө тэдэнhээ 5 мянга шахуу түл абаад байна. Илангаяа коммунист Ойдон Тагаровай даадаг ажахын тоосоото бригадада түл hайнаар абтана. Ахалагша хонишод: Самбу Сойжинов, Дондок Жимбуев гэгшэдэй отаранууд тус тустаа 500—650 хурьгадтай болоод байнхай.

Тус совхозой нэгэдэхи отделениин дүршэлтэй хонишон Биэья Самбуевай хүтэлбэрилдэг бригадынхидай хурьгадаа нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр, шадамар бэрхээр түлжүүлжэ байhан тухай хүдөө бэшэгшэ **Б. Доржиев** мэдээсэбэ.

Чисаанын совхозhоо уншагшад **С. Антропов, С. Михайлов** гэгшэд нютагай бэрхэ хонишон Рыгзен Цыбжитовэй оролдосото ажалые магтана.

—Түрүүшүүлэй дүй дүршэл, онол арга зүбөөр хэрэглэн, ажалаа шадамараар эмхидхээд, үбhэ тэжээл ехээр, hайн шанартайгаар бэлэдхэжэ, байраяа зохидоор түхеэрhэнэй ашаар Хэжэнгымнай совхозой хонишод урда урдынхиhaa жэшээгүй hайнаар түл абажа байна,—гэжэ үнинэй бэшэгшэ **Ш. Цыванов** баясан тэмдэглэнэ.

Сэлэнгын Юрөө нютагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой суута хонишон Бутыд Банзаракцаевагай даадаг отарынхидай ажалай амжалта тухай **В. Бадашкеев** иигэжэ бэшэнэ:

Энэ отарынхид байгша ондо 480 эхэ хони, 520 түлгэ түрүүлжэ, хурьгадыень гарза хоролтогүйгөөр абаад, зуун эхэ хонин бүриhөө 100, харин зуун түлгэ бүриhөө 80-haa үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ зорилготой. Отарадань мүнөө 700 гаран хурьгад абтаа. Эндэхид ажалаа зүбөөр эмхидхэн, байра хашааhaa эхилээд, бүхы хэрэгсэлээ түгэс бэлдэжэ, түхеэржэ, зоотехникын заабариие нарин нягтаар сахиhанай ашаар нэгэшье хурьга гарзада оруулаагүй, тус бүриинь шэгиэ... суудхэдээ 160—180 граммаар нэмээнэ.

Ахалагша хонишон Бутыд Гармажаповна иигэжэ хөөрэнэ: «Нёдондо хурьгадаа hайнаар түлжүүлжэ, хонидоо тобир тарган ондо оруулаад, 37,5 центнер [...] центнер мяха [...] до 42,5 цент[нер] [...] 896 хурьга а[...] 25 килограмм[...] нүүртэйгээр [...]бди».

Буряадай А[...] ведэй депута[...] суута хонишон [...] («Улаан Аха» [...] искусственна [...] гые эрхимээр [...] hайн үрэ дүн [...] лыень дэлгэрэ[...] шэг уншагша [...] гээ.

—Мухар-Шэ[...] управлениин [...] бадахи отделен[...] публикын хон[...] хогдоhон конку[...] эхэ хонин бүри[...] шэ хурьга тү[...] бэл. Мүнөө [...] нов, Базар [...] отаранууд тус [...] тай болоо. Эд[...] абаhан сабшала[...] гаргана, тошо [...] бэшэгшэ **Б. Цы[...]** хөөрэбэ.

Үнгэрэгшэ [...] рада Зэдын [...] хоздо, «Коммун[...] гадай hайнаар, [...] гөөр абтажа [...] бэшэгшэд: **П. Х[...]** мүн Сэлэнгын [...] съездын нэр[...] **С. Биликтуев** [...] сээ.

Мүнөө бүхы [...] РСФСР-эй бол[...] Верховно Совед[...] ведүүдтэ hүнгах[...] хүндэлэлдэ ажа[...] саад, үнэн зүрх[...] жэ байhанда ба[...] хүсэ, арга болон[...] шэмтэйгээр хүд[...] табадахи жэлдэ [...] олошоруулха, но[...] абаха зорилгоё[...] гөөр дүүргэхэ б[...]

Хонишон Доржиев түрүүт

Хүдэриин совхоз энэ жэлдэ 8500 хурьга түлжүүлхэ уялга абанхай юм. Мүнөө эндэ 5200 хурьган абтаад, гарзагүйгөөр томо болгогдожо байна.

Совхозой олонхи отаранuудта түл абалга hайнаар эмхидхэгдээ. Байрануудынь досоогоо уужам, hаруул, хуурай. Нарай хурьгагай хонид тусхай хаамагуудта нэгэ нэгээрээ байдаг, хэды хоноhон хойно hүрэг hүрэгөөрөө илгагдадаг юм.

Совхозой суута хонишон Бато-Сүхэ Доржиевай отарын хурьгад илангаяа hайнаар түлжүүлэгдэнэ. Түсэбэй ёhоор 1440 хурьган түлжүүлэгдэхэ аад, 1100-нь абтаад, томо болгогдожо байнхай. Эндэ 8 хүн хүдэлдэг. Эдэнэр бултадаа шахуу хонишодоор ажаллаhаар үнинэй. Дүй дүршэл ехэтэй эрхим хонишод Дарима Хандажапова, Цыпилма Дондокова, Радна Сунграпова, Владимир Байнзуров болон бусад абаhан хурьгадаа бултыень хүшэ hайнтай, өөдэргэнөөр түлжүүлнэ. Эдэнэр хурьгалhан хонидто hайн шанартай үбhэ, ногоон hолоомо, силос элбэгээр үгэдэг, дабhа, яhанай гурил гэхэ мэтые хобоонуудтань ходо байлгадаг.

— Манай отарынхид байгша ондо 100 эхэ хонин бүриhөө 90 хурьга түлжүүлхэбди гэнхэй юм. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула түл абалгадаа хабарhaa бэлдэжэ эхилээ hэмди. Нэн түрүүн үбэлэй сагта бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ гэжэ шиидээбди. Тиигээд сабшалан дээрээ нагi шэбхэ ехээр гаргажа, нэгэ жэгдээр тараагаад, хэдэ дахин hайнаар уhалаа hэмди. Тиигэhэнэй ашаар үбhэ ногооной үндэр ургаса абтаа. Мүн ногоон hолоомошье элбэг. Мүнөө эхэ хонидhоо түл абалга дүүрэхэ ойртоод байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ манай гол анхарал ямар юумэндэ хандуулагдаха ёhотойб гэхэдэ, түрэхэ хонидойнгоо харууhые бүри hайжаруулха, абаhан хурьгадаа бултыень тобир тарганаар ногоон дээрэ гаргаха гэжэ оролдохо ба[...] нүхэр Дорж[...] дүүргэбэ.

Мүн энэ [...] нэгэ хонишо[...] силеевагай о[...] нинhоо 560 [...] булта томо б[...]на.

Ахалагша [...] Курикаловай, [...] повагай, Б. Ц[...] ранууд тэ бү[...] өөдэргэнүүд[...]

Тиин энэ [...] шод түл аб[...] татайгаар ү[...] Энэнь болохо[...] галтын hайн[...] бэлэг болоно[...]

Хяагта.

Бато-Сүхэ Доржиевай отарада Цырен-Даша[...] нишоноор ажаллаhаар үнинэй. Энэ хугасаа [...] дүй дүршэлтэй болоhон байна. Зураг дээрэ: [...] хээрэ түрэhэн хурьгые абажа байна.

Г. ЦЫДЫПО[...]

„БУРЯАД ҮНЭНДЭ" БЭШЭhЭНЭЙ hҮҮЛЭЭР ХЭМЖЭЭН А[...]

„Бархан нютагай барга заншалтан"

Иимэ гаршагтай фельетон манай газетын январиин 12-ой номерто толилогдоhон байгаа. Тэрээн соо Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой кладовщик Цыденов Доржын бүлэг хүбүүдээр саг үргэлжэ архидадаг, наhажаал зондо «нюдаргын шалаа» гаргахаhaa гадна, колхозой зөөриие хулгайлдаг эшэгүүритэ муухай аашанууд тухай хэлэгдэhэн юм.

Тус фельетоной баримтанууд зүб байжа, Цыденов прокуратурын зүгhөө хуулиин харюусалгада хабаадуулагдажа, хулгай хэhэнэйнгээ түлөө 3 жэлээр эрхээ хаhуулба. Фельетон соо дурсагдаhан бэшэ архиншадтань колхозой парткомой зүгhөө зэмэ тохогдоо,— гэжэ hаяшаг Баргажанай аймагай прокурор нүхэр М. Сосов манда мэдээсэбэ.

„Хулиган [...] хэды боло[...] аашалжа [...]

Иимэ гарша[...] бэшэг манай [...] риин 25-най н[...] доhон юм. Тэ[...] рэй совхозой [...] ниин хүдэлмэ[...] жаповай зэр[...] ааша гаргадаг[...] hэн байгаа.

Б. Будажапо[...] hонойнгоо тү[...] рюусалгада х[...] —гэжэ Бэшүү[...] П. Горба мана[...] дээсэбэ.

Алдар, габьяа [illegible] 45 жэл

[И]ЖАЛТЫН ЗАМ

...тэ Хүсэнүүдэй ...һөөнь хойшо ...нэй ойе совет Армиин, Флодой ...өдэр тэмдэглэ- ...уехэ Ленинэй, ...иин бии болгон Совет Зэбсэгтэ ...алхы гайхам- ...дабшан, Эхэ ...да нангин уял- ...рэтэйгөөр дүүр-

...үүд КПСС-эй ...түүхэтэ шиид- ...шэнэ Програм- ...хой. Эдэнэй по- ...лай ехэ дэбжэл- ...байдалда Совет ...йн-Сэрэгэй Фло- ...ой һайндэрлэг-

...рэ түрүүшынхеэ ...социалис гүрэнэй ...иха, эб найрам- ...зорилгоор эм- ...манай Зэбсэгтэ ...ст хүнүүдэй зо- ...ы амгалан тай- ...хёрхоор хинан ...йдаг.

...эн-таряаша н а й ...эмхидхэхэ тухай ...оной январиин ...ришэн-таряаша- ...Сэрэгэй Флот бии ...т мүн тэрэ оной ...14-дэ гараа һэн. ...н бии болгогдо- ...ми кайзеровска ...рэгшэдые Псков, ...р бута сохиһон ...эзэмдэгшэдые Үй- ...түрүүшын үдэр ...э Хүсэнүүд ан- ...о гээд тоологдо-...

...үд жэл бүхэндэ ...бүгэдэ арадай ...тэмдэглэдэг.

...енинэй заабари- ...үлэн, Коммунис ...овет ороной сэрэ- ...эхижүүлхэ хэм- ...баһан байна. Нэн ...нэ командирнуу- ...хэрэгтэ гол ан- ...уулаа. Иигэжэ ...ай, харин сэрэ- ...лгын жэлнүүдтэ ...н зэргэдэ алба ...мянган коммуни- ...гээһэн түүхэтэй. ...н Армиин часть- ...дхэн ударидаһан

...итэ ехэ ажал ...М. И. Калинин, ...Г. К. Орджони- ...Фрунзе, А. А. ...С. Бубнов, Ф. Э. ...А. А. Жданов, ...р, А. И. Микоян, ...ский, П. П. Пос- ...Свердлов, Н. М. ...Ярославский бо- ...айлалдажа бай- ...уудта эмхидхэхы, ...хүдэлмэри ...мэй. Ворошилов, ...Блюхер, Тухачев- ...Якир, Корп, ...езняков, Котов-

ский, Лазо, Пархоменко, Чапаев, Щорс болон бусад бэлиг шадабаритай сэрэгэй олон эмхидхэлшэд, граждан дайнай баатарнууд шалгаран гараһан.

Арми дотор партийна хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэ, сэрэгэй мэргэжэлтэдэй ажал-ябуулгые хинан шалгажа байха зорилгоор 1918 оной апрельдэ сэрэгэй комиссарнуудай институт бии болгогдоо.

Граждан дайнай. һүүлээр, социализм байгуулгын амгалан тайбан жэлнүүдэй туршада Коммунис парти, Совет правительство Эхэ оронойнгоо бэеэ хамгаалха шадабарииe улам улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа табидаг байгаа. Тиигэжэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүднай туйлай ехээр бэхижүүлэн хүгжөөгдөө.

Удаалуулан гитлеровскэ Германи харатай муухайгаар СССР-тэ добтолон ороо һэн. Дайн байлдаа хоёр жэлэй туршада шахуу хэжэ, сэрэгэй дүршэлтэй болоһон 190 дивизиеэ табиһан юм. Мүн бүхы Европын промышленность фашис Германиин туһада хүдэлгэгдэжэ байгаа бшуу. Эдэ булюу талануудаа хэрэглэн, гэнтэ гэнэдхээжэ добтолон ороһон дайсад түрүүшээр манай ороной ехэхэн газар дайдые эзэлээ һаабдаа.

Гэбэшье совет хүнүүд урма зоригоо хухарангүй, гитлеровскэ эзэмдэгшэдтэй баатарлигаар тэмсээ. Коммунис парти манай арадай, армиин ёһотойл дайшалхы эмхидхэлшэнь, зоригжуулагшань болоһон байна.

Ленинэй сэсэн мэргэн заабаринуудые хүтэлбэри болгожо, совет арадайнгаа морально-политическэ бата бэхи нэгэдэлдэ түшэглэн, манай парти ороноо дайшалхы нэгэдхэмэл лагерь болгожо шадаһан юм. Партиингаа уряагаар бүхы совет хүнүүд Эсэгэ ороноо хамгаалха тэмсэлдэ жагсаа. 1,5 миллион коммунистнууд фронтдо эльгээгдэжэ, сэрэгшэдые зоригжуулһан, дайшалхы баатаршалга тээшэ уряалан тэмсэһэн түүхэтэй.

Хатуу шанга тулалдаанай үедэ манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд дайсадай сэрэгүүдһээ алишье талаараа булюу һайн байһаниинь элитээр тодорхойлогдоо. Манай сэрэгшэд урдань хэдыдэшье харагдаа үзэгдөөгүй шэн габьяа, баатаршалга үнгэрэгшэ ехэ дайн байлдаанай үедэ гаргаа бшуу. Дайнай жэлнүүдэй туршада 7 миллион гаран солдат, офицер, генералнууд правительствын хайрада хүртэһэн, 11527 сэрэгшэдтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон байна. Гадна хамтадаа 102 сэрэгшэд Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хоёрдохёо хүртөө бэлэй.

Бүхы совет арадтай, совет сэрэгшэдтэй хамта манайшье республикын ажалшад Эхэ ороноо хамгаалха тэмсэлдэ жагсан бодолсоо. Буряад арадай эрхим хүбүүд, басагад шуһата дайнда хабаадалсаа һэн. Буряадай республикын 35 мянга гаран түлөөлэгшэд дайнай үедэ эрэлхэг зориг, шэн габьяа харуулһанайнгаа түлөө орден, медальнуудаар шагнагдаа. Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ республикымнай 22 түлөөлэгшэд хүртэһэн байна бшуу.

Буряад арадай гайхамшагта баатар Жамбал Тулаевай нэрые бүхы совет хүнүүд мэдэхэ болонхой. Буряадаймнай энэ гайхамшагта мэргэн буудагша 313 гитлеровецые һалгаһан намтартай. Мүн Буряадай суута гараһан мэргэн буудагша Цырен-Даши Доржиев 270 немец солдат, офицернүүдые хороожо, Ленинэй орденоор шагнагдаһан юм. Ленинэй ордендо хүртэһэн суута пулемётчик Намдак Цыбенов гитлеровскэ эзэмдэгшэдые баһал һайса хорооһон габьяатай. Улаан-Үдын аэроклубта хүмүүжэһэн залуу лейтенант Петр Харитонов Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түрүүшын баатарнуудай тоодо ороо бэлэй.

Фронт дээрэхи сэрэгэй соединени, частьнуудые командалһан олон офицер, генералнууд шалгарһан байна. Генералнууд Балдынов, Тукеев, полковнигууд Борсоев, Будажабэ, Ямпилов, техникын эрдэмэй кандидат, полковник Шаракшанэ, подполковнигууд Абагаев, Цыремпилон, майор Нанзатов болон бусад олоной дундаһаа шалгаран гараа һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд немец-фашис эзэмдэгшэдые, империалис Япониие бута сохижо, манай Эхэ ороной нэрэ хүндые, эрхэ сүлөөе, бэеэ даанхай байдалые хамгаалһан, мүн Европын, Азиин олон арадуудай сүлөөрэлгэдэ ехэ туһа хүргэһэн байна.

Иимэ туйлай ехэ илалтын ашаар социалис гүрэнүүдэй үүргэ эрид хубилаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүүрэһэнһээ хойшо КПСС-эй Центральна Комитедэй, Совет правительствын саг үргэлжын оролдолгын ашаар манай арми, флот улам ехээр бэхижүүлэгдээ. Тиигэжэ ямаршье холо газарта хүрэхэ шадалтай ракетэнүүд, урдань үзэгдөөгүй ехэ хүсэтэй ядерна һомонууд бии болонхой.

Гэхэ зуура, социалис оронуудта хэзээ нэгэтэ добтолон орохо зорилгоор, империалистнууд сэрэгэй ехэ бэлэдхэл хэжэ байна. Тиимэ болохолоорнь, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые хододоо бэхижүүлхэ, мэргэжүүлхэ, дайшалхы бэлэн байлгаха уялгатайбди

О. Цыбиков,
подполковник.

Совет сэрэгшэ—пионернүүдэй айлшан

Дэрэстэйн 11 жэлэй һургуулиин һурагшад урдань тус һургуули дүүргэһэн, мүнөө полковник Цырен Цыбикжапович Хандуевтай уулзаба. Нүхэр Хандуев немец фашистнуудтай дайлалдажа, эрэлхэг баатаршалга гаргаһан алдартай. Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр Ц. Ц. Хандуев Совет Армиин сэрэгэй академидэ һуража, тэрэниие алтан медальтайгаар дүүргэһэн, хожомынь эрдэмэй кандидадай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Мүнөө эрдэмтэ докторой диссертаци хамгаалхаар бэлдэжэ байнхай.

Дэрэстэйн пионернүүд нүхэр Хандуевые совет сэрэгшэдэй һайндэрөөр амаршалаад, һургуулиингаа хүндэтэ пионер болгобо.

— Минии нютагай залуушуул һайнаар һуража, ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябыт, —гээд Цырен Цыбикжапович харюугай үгэ хэлэхэдээ юрөөгөө.

Д. Жигмытов.

Зэдэ.

...частиин сэрэгшэд Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй ...жэлэй ойн һайндэрые дайшалхы болон политическэдэ һайн амжалтатайгаар угтажа байна. Зураг ...й тактическа һургуули. Комсомолец Ю. И. Сы... (...ада таладань) ба залуу коммунист И. И. Паузин ...» ерэхые отожо байнад.

ТАСС-ай фотохронико.

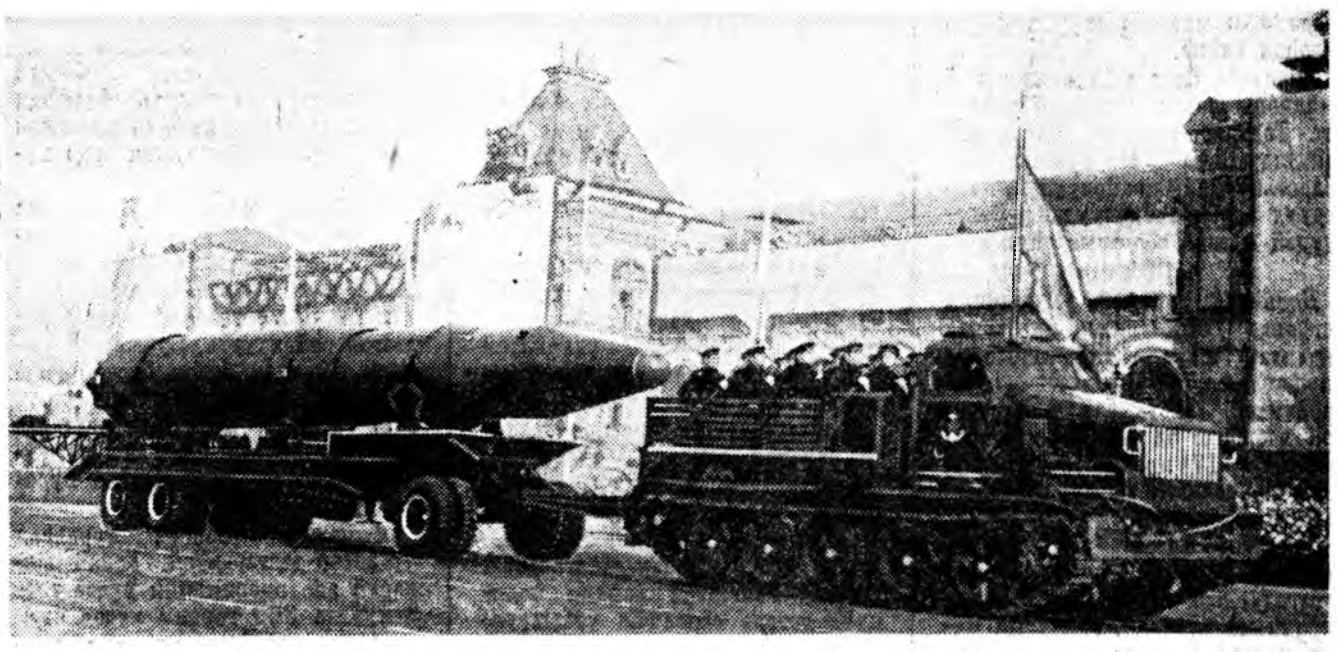

МОСКВА. 1962 оной ноябриин 7. Агууехэ Октябрийн социалис революциин 45 жэлэй ойн һайндэр. Улаан талмай дээрэ Москвагай гарнизоной сэрэгүүдэй парад боложо байна. Зураг дээрэ: ракетнэ техникэ парад дээрэ ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

Гар наанаһаа болоһон гардалдаан

Январь яаха аргагүй хүйтэн. Хээрын сагаан талада гараа гаргаха, нюураа хэхэ газар олдохоор бэшэ шэмэрүүн. Гээшье һаа, совет сэрэгшэдэй баатар зүрхэн улаан дүлөөр охи соробхилһондол, хэзээдэшье согтой. Ямаршье хүйтэн тэдэнэрэй зүрхэ тунхарюулхагүй.

1941 оной үбэлэй добтолгын үргэлжэлэл соогуур болоһон нэгэ ушарал тухай дурдангүй, дуугай һуухын аргагүй. Түрэл оронойымнай зүрхэн Москвада туласа ерэһэн дайсад совет сэрэгшэдэй сохилтото хүсэндэ тэсэнгүй, орохо газараа оложо ядан хоргодоо, һүүл гэрээшээ зугадан тэрьедээ бэлэй.

Декабрь һарын хорёодоор гээшэ һэн ха. Манай дивизи үбэлэй добтолго Нара гол дээрэһээ эхилээ һэн. Хоёр-гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлһэн тулалдаанай эсэстэ дайсад туняагаа таһаржа, тогтон торонгүй сухариха баатай болобо. Юуб гэхэдэ, холхиндог шахуу сабхитай, халиндар шахуу шинельтэй, зунай хабшагар пилоткотой фашистнар үбэлэй хүйтэндэ мүльһөөр хайрагдаа, галта һомын шородо сорьюулагдаа.

Совет Армиин сэрэгшэд дайсанай хойноһоо мүрдэн, урагшаа һуга һүрэн дабшаба. Хүрэһөөр Аристово тосхон абтаа. Балабаново станци дээрэ дайсад ехэ хүсэеэ гээгээ. Саашадаа Уварово болон бусад хэдэн арбаад һуурин фашистнарай һабарһаа сүлөөлэгдөө бэлэй. Тиигэһээр ябажа, Троицк тосхон хүрэгдэбэ. Тэрэ тосхонтой зэргэлһэн нэгэ бишыхан һууриниие манай дивизиин бүлэг сэрэгшэд эзэлээ һэн.

Үглөөнэй наран маряа маряаһаар үндэр огторгойдо дэгдэбэ. Оршон тойрон хон жэн. Манай сэрэгшэд урагшаа дабшаха бэлэдхэлтэй, тухагүйхэн. Тэрэ үедэ дайсанай бүлэг сэрэгшэд гансахан танкын хойноһоо дахасалдан, бууралтан сэмхэгтэһэн дулии ойн дундуур үбдэг тулама умба сагаан саһан соогуур манайхинай байһан тэрэ тосхон тээшэ зүдхэбэ.

Хара һанаа, хатуу сэдьхэл гаргангүй дайнда яагаад ябахаб. Совет Армиимнай сэрэгшэд һаримжатай һэргэг байжа тэдэниие угтаһан юм. Гудамжын доодо үзүүрэй, тосхон руу ороһон харгыгаар дайсад гаража ерэбэ.

Альган дээрэ тобойсо хараада оруулагдаһан дайсанай тэрэ бүлэг аадарай адхарһан шэнги автомат, пулемёт һомоор угтагдаа. Улаан хирпиисэ нэгэ томо гэрэй хахад руу дайсад багтажа шэнгэжэ ядатараа шургаба. Тэрэ гэрэй нүгөө таһалга соо манайхинай хэдэн солдадууд байгаа ха юм. Тэдэ солдадууд тэндэһээ зайлаха һамбаандаа тэрэ гэрэй оройдонь гал аһаажархёо юм.

Дэлхэйн хүсэтэ арьяатанай нэгэн —эреэн гүрөөһэнэй нэрэ зүүһэн дайсанай танк хэрүүлшэ нохой шэнги үрхирһөөр, гудамжые үгсэн дабшаба.

Нүхэр Комаров командиртай ПВО-гой ротын отделениинхид танкыень дүтэ ерүүлээд, наводчик Сумашевский, машинын шофёр Сенюшкин болон расчедой бусад солдадууд граната, гал аһадаг зүйлтэй шэлнүүдые танк руу шэдээ. Тиигэжэ эреэн гүрөөһэн «эмээллэгдэбэ».

—Машинаяа гэдэргэнь сухарюулжа, гэрэй буланда гарга—гэһэн команда Комаров үгэбэ. Уданшьегүй рядовой Сенюшкин машинаяа гудамжа руу харатар гэдэргэнь сухарюулаа һэн.

Түймэртэ намнуулһан дайсад улаан гэрэй үүдээр багтажа ядатараа газаашаа гүйлдэбэ. Наводчик Сумашевский машина дээрэ холбогдон тодхогдоһон дүрбэн «Максим» пулемёдой шабха даран гэхэдээ, тарияанай поли дээгүүр боолто боогоод хаяһан шэнгээр, гудамжын дундуур гэшхэхэ зайгүй болотор гэхээр ута ногоон шинельтэниие хэбтүүлээ һэн. Тиигэжэ тэрэ тосхонһоо һохор һорьмотой нэгэшье дайсан тэрьедэжэ гараагүй шахуу.

Манай Сибириин сэрэгшэд: Эрхүүгэй Комаров, Алтайн Сумашевский, Хяагтын Сенюшкин гэгшэд тэрэ байлдаанда шэн габьяа гаргажа, дайсанай нэгэ бүлэгые даралсаа бэлэй. Взводой командир, лейтенант Жанчиков тэндэ дайсанай һомондо дайрагдажа, наһа бараа һэн.

Совет Армиин 45 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ротынгоо эрэлхэг зоригто сэрэгшэд—Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүд, өөрынгөө нүхэдэй баатаршалгын алдар соло дууданам.

Н. ЦЫБЕНОВ.

ИЛАЛТЫМНАЙ ТУГ УЛАМ ҺҮРТЭЙГӨӨР МАНДАНА

Октябриин Агууехэ социалис революциин ашаар Росси дотор Совет засаг мүндэлэн мандаад, олон түмэн ажалшадай үеын үедэ хүсэһэн, хүһэһэн саг ерээ бэлэй.

Би үгытэй айлай үншэн хүбүүн ябаһанаа, алтанай промышленностьда хүдэлхөөэ Онон голөөдэ ошоо һэм. Хангаруугай уурхайда хүдэлжэ байхадаа, политическэ хэрэгээр сүлэгдэжэ ерэһэн Зуев гэгшэдэ ном заалгажа, үзэг бэшэгтэ һураа һэм.

Уурхайн хүдэлмэришэд Зуев, Эпов гэгшэдэй хүтэлбэри доро нэгэтэ Парижай коммунын үдэртэ зорюулагдаһан митинг эмхидхэһэн юм. Тиихэдээ бидэ «Парижай хүдэлмэришэдэй хэрэгые илалтада хүргэхэбди» гэжэ тангариг үгэһэн байгаабди. Тэрэ митинг дээрэ би партиин һайшаан дахагшаар абтаад, тиихэһээ хойшо хитад болон ород нүхэдэй дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг болоо бэлэйб.

1912 оной январьда уһан сэрэгэй флодой албанда абтаад, тэндэ байха зуураа, матросуудай дунда политическэ агитаци ябуулһанайнгаа түлөө Архангельскдахи журам сахилгын батальондо байхаар эльгээгдэһэн хүм. Тэндэ 8 жэлээр сүүдлүүлээд, Москвада хаатаршануудай түрмэдэ һуухаар ябуулагдаһан байгааб. Тэндэ байхадаа Емельян Ярославскитай, мүн Чернов болон Рудзутактай уулзаа бэлэйб.

1917 оной эхеэр февралиин революци боложо, хаанта засаг унагаагдаад, бидэшье сүлөөдэ гараа һэмди. Удаань Хойто мүльһэн далайн флодой Центральна Комитедэй гэшүүнээр һунгагдажа, флодой улаан гвардеецүүдэй отряд эмхидхэхэ даабари дүүргээ һэм. 400 гаран хүнтэй отрядай командираар намайе томилһон юм. Тэрэ үедэ хүндөөр үбшэлөөд, һүүлээрнь амаралтаар нютагаа—Шэтэ ерээ бэлэйб.

Граждан дайн эхилжэ, би Алас-Дурна зүг эльгээгдээ һэм. Тэндэһээ «Шилка» гэжэ пароходоор Одессэ хүрэтэр тамараа бэлэйбди. Пароходой экипажһаа отряд эмхидхэжэ, Одессэ хотые сүлөөлгэдэ хабаадалсаа бэлэйб.

Наашаа ябажа, Киев хүрөөд, сагаан бандидуудтай шангаар тэмсэгдээ. Тэрэ тэмсэлээ үргэлжэлүүлэн, Волго шадараар ябаад, Сибирьтээ орожо ерээ һэмди. Яба ябаһаар Красноярск, Эрхүү хүрэжэ ерэтэрнай, эдэ хотонууд партизануудаар сүлөөлэгдэһэн байгаа. Колчагай үлэгдэлэй мүр мүрдэн, манай гушадахи дивизи Байгалые тойрожо, Сэлэнгэдэ туласа ерэһэн юм.

1920 оной мартын 2-ой һүни Улаан сэрэгэй часть Байгал шадарай партизануудай туһаламжаар Дээдэ-Үдэ хотые (мүнөөнэй Улаан-Үдые) сагаантанай болон америкын интервентнүүдэй һабарһаа мулталаа һэн. Түрүүшын добтолгоноор тус хотодо оролсоо һэмди. Дотоодын ба гадаадын дайсадһаа сүлөөлэгдэһэндөө баярлаһан олон мянган зоной митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зол намда тудаа һэн.

Дээдэ-Үдые сүлөөлһэнэй һүүлээр Шэтэ хото руу дабшажа, атаман Семеновой бандые бута сохихоор бэлдээ һэмди.

Оронойнгоо бусад городуудтай хамта Буряадаймнай түб хото—Улаан-Үдэ иигэжэ сүлөөлэгдөө бэлэй. Революциин гал дүлэн соогуур мандуулагдаһан Улаан тугнай хэзээ бүхэндэ бүри һүртэйгөөр далбахал.

И. ЦЫПЫЛОВ,
Арадай революционно армиин запасной частиин комиссар ябаһан, 1917 онһоо КПСС-эй гэшүүн.

УЛААН АРМИИН ДАЙШАЛХЫ АХА ДҮҮНЭР

ЛЕНИНГРАД, февралиин 19. (ТАСС). Түбэй уһан сэрэгэй музей соо эмхидхэгдэһэн «Социалис лагериин оронуудай дайшалхы хани харилсаан» гэжэ дээрэнь юрын шара шэрээр бэшээтэй налбагар ехэ Улаан туг байдаг юм. Эндэ орожо харагшад энэ тугые ехэ һонирхон харадаг.

Мүнөө тэндэ байһан туг хадаа 45 жэлэй саада тээ улаан гвардеецүүд — интернационалистнууд—чехүүд ба словагуудай отрядай орой дээгүүр намилзажа ябаһан юм. Түрүүшын дэлхэйн дайнай үедэ плендэ ороһон австро-венгерскэ армиин солдадуудһаа тэрэ отряд бүридэһэн байгаа. Черемховын шулуу нүүрһэнэй шахтануудта хүдэлжэ байһан плендэ орогшодой олонхидынь Агууехэ Октябрьска революциие ехэ баяртайгаар угтаад, Улаан Армиин байгуулагдахада тэрэнэй зэргэдэ ороһон юм. Черемховын шахтануудай ажалшадай шэнээр эмхидхэгдэһэн отрядта барюулһан тэрэ туг доро сэрэгшэд-интернационалистнууд Ураалда, Сибирьтэ, Алас-Дурна зүгтэ сагаан гвардеецүүдээр дайлалдажа гараһан байгаа.

Улаан Армиин 1919 ондо эмхидхэгдэһэн нэгэдэхи Донской полкын зэргэдэ улаанармеец чех Иосиф Гатан дайлалдажа ябаһан юм. Тэрэ хадаа Ростов ба Таганрог шадар сагаантантай дайлалдаһан байгаа. Граждан дайнай һүүлээр Эхэ орондоо бусаһан хойноо Улаан Армида алба хэжэ ябаһан үдэрнүүдэйнгээ дурасхаал болоһон кинжал хутагаяа ехэ наринаар хадагалжа байдаг байба. Мэнэ һаяшаг Иосиф Гатан тэрэ кинжалаа манай выставкэдэ бэлэг болгон эльгээбэ.

Октябриин үзэл, агууехэ Ленинэй үзэл хадаа олон ондоо национальностьнуудай хэдэ мянган хүнүүдые өөрынгөө туг доро нэгэдүүлэн суглуулһан байгаа. Совет сэрэгшэдтэй зэргэ ябажа дайлалдаһан интернациональна частьнуудай список энээн тухай гэршэлжэ үгэнэ. 3 дивизинүүд, 4 бригаданууд, 56 полкнууд, 38 тусхай батальонууд, хэдэн арбаад жэжэ отрядууд залуу Советскэ республикые хамгаалха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулһан байна.

ДОСААФ-ай хүдэлмэри улам һайжаруулая

Манай республикын ДОСААФ-ай эмхинүүд КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдһээ эшэтэй зорилго бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ олониитые эмхидхэн, шэнэ амжалтануудые туйлаа. 1962 ондо ДОСААФ-ай эмхинүүдэй хүсөөр хэдэн зуугаад шофёр, тракторист, радист, моторист, мотоциклист болон бусадшье мэргэжэлтэд һуража гараа.

ДОСААФ-ай V съездһээ хойшо манай эмхинүүд өөрынгөө хүдэлмэри шэнэдхэн һайжаруулжа, Арми, Флот болон Авиацидаа туһалха олон мэргэжэлтэдые һургаа. Мүнөө республикын коллективүүдтэ эмхидхэгдэһэн команданууд спортын олон янзын асуудалнуудые шиидхэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ республика доторнай спортын 951 мүрысөөн үнгэргэгдөө. Олониитын хабаадалгатайгаар ДОСААФ-ай зарим эмхинүүд һүүлэй үедэ горитой юумэ хэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Кабанскын аймагай ДОСААФ-ай эмхи (түрүүлэгшэнь Л. Л. Ермолаев) 1962 оной дүнгөөр ажал хүдэлмэридөө һайн үрэ туйлаһанай түлөө республикын комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

ДОСААФ-ай эрхим эмхинүүдэй тоодо Сэлэнгын, Каменскын 11 жэлэй һургуулинуудай нэгэдэлнүүд оролсоно. Эндэ һурагшадые хүмүүжүүлхэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдана, техническэ кружогууд саг үргэлжэ хүдэлнэ.

Улаан-Үдын Железнодорожно районой коллектив (ДОСААФ-ай комитедэй түрүүлэгшэ И. И. Беляков) мүн лэ түрүүшүүлэй тоодо ороно. Эндэ ажалшадай дунда элдэб темэ, асуудалнуудаар лекци уншагдадаг, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг. Мүн Улаан-Үдын ТЭЦ-эй, лесхозой, 65-дахи дунда һургуулиин, Железнодорожно техникумэй, 36-дахи һургуулиин комитедүүд эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулжа, амжалта туйлаһан байна. Түрүү комитедүүдые тоолохо болоо һаа, республика соо олон. Мүн эдэ комитедүүдтэ хүдэлдэг эдэбхитэд ехэ хүдэлмэри ябуулна. Н. А. Крашневский, А. М. Матафонов, В. В. Ангелейко, А. Т. Анистратов, Б. Честаков (65-дахи һургуулиин түлөөлэгшэд) залуу үетэнэй дунда һуралсалай болон спортын хэрэг һайнаар эмхидхэһэндээ магтуулна.

Республика доторнай 14 мянган эдэбхитэд ДОСААФ-ай эхин эмхинүүдтэ, штатнабэшэ таһагуудта, комитедүүдэй комиссинуудта, элдэб техническэ секцинүүдтэ һайн дураараа хабаадана.

Хэды тиигэбэшье һаа, олохон эмхинүүдэй ажалда ехэ дутуу дунданууд бии. ДОСААФ-ай хүдэлмэридэ олониитэ зон үшөөл үсөөнөөр элсүүлэгдэнэ. Мухар-Шэбэрэй, Хориин, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин ДОСААФ-ай комитедүүд муугаар ажаллана, механизаторай һуралсалда тон багаар туһална. ДОСААФ-ай эхин эмхинүүдтэ, тэдэнэй хүтэлбэридэ эдэбхитэй, эрхим хүнүүдые олоор хабаадуулха шухала байһаниинь элитэ.

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 45 жэлэй ойн һайндэрые республикымнай ДОСААФ-ай эмхинүүд политическэ дэбжэлтын оршон байдалда угтаба.

И. Романов,
Республикын ДОСААФ-ай комитедэй инструктор.

Социалис оронуудаар

ВЕНГРИ

Гүрэнэй Суглаанай, Советүүдэй һунгалтанууд февралиин 24-дэ болохонь. Депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ, зүбшэн хэлсэхэ хүдэлмэри орон дотор дүүргэгдэв. Һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ 450 мянга шахуу хүн үгэ хэлэһэн байна.

Болохоёо байгаа һунгалтада 7 миллион шахуу хүн хабаадаха юм. Тэдэнэр Гүрэнэй Суглаанай депутадуудаар 340 хүниие, мүн областьнуудай, районуудай, городууд болон тосхонуудай Советүүдэй шэнэ составые һунгаха.

ПОЛЬШО

Польшын болон Румыниин хоорондо 1963 ондо эд бараа андалдан абаха тухай протокол Варшавада баталагдаа. 1962 онойхитой сасуулбал хоёророной хоорондо эд бараа андалдан абалсалга 17 процентээр нэмэхэ гэжэ протоколой ёһоор хараалагданхай.

Польшо хадаа станогуудые, двигательнүүдые, промышленна агрегадуудые, бүд нэхэлгын, ашагта малтамалай, барилгын машинануудые, бусад эд бараа Румынида худалдаха байна. Румыни үрэмдэлгын түхеэрэлгэнүүдые, электрическэ двигательнүүд болон аппаратурые, станогуудые, холодильна агрегадуудые, үргэлгын крануудые, ашаанай вагонуудые, вагон-цистернэнүүдые, нефтепродуктнууд болон бусад продукциие Польшодо худалдаха болоо.

БОЛГАРИ

Полупроводнигуудай заводой барилга Ботевград городто эхилээ. Энэ хадаа орон доторхи түрүүшын нимэ завод болоно.

Полупроводнигуудые орон дотороо бүтээдэг болоходоо Болгари машина бүтээлгынгээ технико-экономическа хэмжээе дээшэлүүлхэ аргатай болохо.

***

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй шадабариие дээшэлүүлхэ институт Варнада нээгдээ. Энэ хадаа олониитын хүсөөр хүдэлдэг орон доторхи түрүүшын институт болоно.

Институт дүрбэн факультедүүдтэй юм.

ХИТАД

Хитадта хабар боложо байна. Тиигэжэ ороной шэнэ шэнэ районуудта хабарай полевой хүдэлмэри эхилнэ.

Гуандун провинцида халуун уларилтай Хайнань гэжэ арал дээрэ, мүн Чжуцзян (Жемчужина) гэжэ мүрэнэй адагта тараашад уһалагдадаг барайгарай газар хахалхаһаа гадна, саахарай тростник тарижа эхилээ. Хэнань провинциин хлопок таридаг бүхы талмайн 40 процентыень эзэлдэг гол гүлэб хлопок таридаг 16 районой тараашад үрэһөө наринаар шэлэжэ илгаад байна. Хубэй, Сычуань, Хэбэй провинцинуудта хлопок тариха полинуудые хахалха бэлэдхэл хэгдэнэ. Халуун уларилтай Юньнань провинциин тараашад хлопок тарилгые эхилээ.

Хойто Хитадай зарим районуудта саһатай байһан зангаараа. Гэбэшье хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэл хэгдэжэл байдаг. Цзилинь провинцида үрэһэнэй ургаха шадал шалгагдана. Саһаар хушаатай байһан полинууд дээрээ тараашад үтэгжүүлгэ гаргана. Хитад тосхонуудай ажалшад үндэр баян ургасын түлөө тэмсэл хэжэ ороо.

Хойто Хитадай индустриальна ехэ түб болгошо Тян-цзи-ниин дээдэ һургуулинуудта мүнөө 20 мянган хүдэлмэришэд, технигүүд, алба хаагшад, багшанар һурадаг байна. Промышленна предприятинууд болон эмхи зургаануудта үдэшын һургуулинууд, курсанууд нээгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, химическэ заводто юрэнхы болон техническэ эрдэмдэ һураха үдэшын дээдэ һургуулинуудта предприятиин хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай гурбанай нэгэ хубиһаа олониинь һураһан байна. 10 ондоо янзын мэргэжэл дээшэлүүлхэ 29 кружок эндэ хүдэлдэг.

Намарай ургасые хуряажа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Хитадай хүдөө тосхонуудай залуушуул жэл бүхэндэ партада һуудаг юм. Цзянсу провинциин хүдөөгэй районуудта, Сучжоу, Чэньцзян, Янчжоу болон бусад округуудта хүдэлдэг 50 мянга гаран эдир залуу, хүбүүд басагад намар-үбэлэй үедэ үдэшын һургуулинууд болон курсануудта һурадаг юм.

Фуцзянда үдэшын һуралсал үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Далай шадарай энэ провинциин хүдөө тосхонуудта 300 гаран хүдөө ажахын үдэшын һургуулинууд, тусхай курсанууд нээгдэнхэй. Февралиин эхин үеэр тэдэндэ 200 мянга гаран тараашад һуража байгаа.

(ТАСС).

ВЬЕТНАМАЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

Хүдөө ажахын кооперативуудые бүри һайнаар хүтэлбэрилдэг болохын тулада Вьетнамай ажалшадай партиин Центральна Комитедэй шиидхэбэреэр түбэй болон провинцинуудай эмхи зургаануудһаа олон тоото партийна болон ажахын хүдэлмэрилэгшэд хүдөө гаргагдахань.

Тэдэнэр мүнөө тусхай курсануудта һуража, хүдөө ажахын үйлэдбэриин экономикые, кооперативуудые хүтэлбэрилхэ асуудалнуудые шудална. Ханойдо эмхидхэгдэһэн иимэ курсануудта урдань түбэй эмхи зургаануудта хүдэлдэг байһан 1 мянга шахуу хүн һуража байнхай.

КНДР

КНДР-эй баруун эрьеые зүбшуулан хулаһа тариха хоёр мянга гаран гектар газар мүнөө жэлдэ ашаглагдаха. Хулһан штапельна утаһа гаргахада хэрэгтэй болодог юм. Амбокан мүрэнэй адагай аралнууд дээрэ, Хойто болон Урда Пхенан провинцинуудай эрьеые зүбшуулан, тэрэшэлэн Хойто Хванхэ провинцида шэнэ газар элдүүрилхэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

(ТАСС).

Болгарнин Арадай Республика. Һула ток хэрэглэдэг аппаратурыи Софидохи заводой конвейер дээрэһээ нэгэ миллионой һүүлшын радиоприёмник январиин тэн багаар бүтээн гаргагдажа ерэбэ. Жэл соо 140 мянган приёмнигуудые гаргадаг юм. Тэдэнэй тоодо мүнөө үеын найман лампатай «Симфония ба Гармония» гэһэн радиоприёмнигууд мүнөө гаргагдажа байна. Болгариин радиоприёмнигууд Румыни, Ирак, Турци, Марокко эльгээгдэдэг юм. Зураг дээрэ: нэгэ миллионой һүүлшын радиоприёмник конвейер дээрэ байна.

БТА—ТАСС-ай фото.

Түрэл оронойнгоо городуудаар

Шалгалта... Энэ хадаа студентнэрэй сролдолго хэшээлээ хандуулжа, олоһон эрдэм мэдэрэлэйнь хэмжээе тодорхойлһон сэгнэлтэ. Семестр соогоо студентнэрэй үзэжэ, ухаандаа хадууһан, ойлгоһон юумыень тобшолһон тобшолол.

Һүүлшын хорёод хоногой хугасаада Зүүн-Сибириин технологическа институдай студентнэр үдэр һүнигүй, эсэхэ сусахые мэдэнгүй шалгалтадаа бэлэдхэбэ. Тус институдай I курсын студентнэр шалгалтынгаа һүүлээр оронойнгоо олон городуудта ошожо, практика гараха эрхэ олобо. Тиихэдээ арһанай, ангай арһанай фабрика, заводуудта зургаан һарын туршада практикаяа үргэлжэлүүлхэ болоно.

Хахад жэлэй туршада үйлэдбэри дээрэ хүдэлжэ, практика гарахадаа студентнэр тэндэхи предприятиин инженернүүдтэ шалгалта үгэжэ, сэгнэлтэ абаха юм.

Ерээдүйн залуу мэргэжэлтэд Шэтын, Эрхүүгэй, Усолье-Сибирскын, Новосибирскын, Канскын, Тюменэй арһанай заводуудта, мүн Кировскэ областиин Слободской городой «Белка» гэжэ ангай арһанай фабрикада ошожо практикаяа үнгэргэхэнь.

Д. Балдуев, студент.

Улаан-Үдын Октябрьска районой ангай совхо... таһаа мүнөө һунгалта хүрэтэр 250 һууритай шэнэ ... гэ доро ороод эдеэлхэ столово ашаглалгада ору... ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ангай совхозойшэнэ клуб хару...

С. БАЛД...

Ансамблиин артистнар Ш...

Гүрэнэй Буряадай хатар ба дуунай ансамблиин артистнар Шэтын, Амурай, Сахалинай, Магаданай областьнуудаар, Хабаровска, Приморско хизаарнуудаар ябажа концерт харуулха зорилготойгоор гастрольдо гараба.

Мүнөө тэдэнэр Шэтэ хото хүрөөд, Забайкальска сэрэгэй округой офицернүүдэй байшанда түрүүшынгээ концерт харуулаа. Концерт харалгада олон зон байжа, артистнарай харуулһан концер... байна. Илангаяа ... бүлэг, мүн дуушад... гай, Г. А. Эрдынее... нууд ехэ амжалта...

Гадна ансамбли... низоной сэрэгшэдтэ... харуулба. Февралиин... гой журналистнарт... дэһэн байна. Тэн... өөһэдынгөө творчес... дэниие танилсуулаа.

АДУУШАН

Балган Дышенович Данзанов Захааминай «Родина» колхоздо адуушанаар ажалладаг юм. Энэ нүхэрнай мүнөө үедэ 200 гаран адуу харууһалжа байдаг. Тиихынгээ хажуугаар сүлөө заб эложо, хорёод модоной зайтай газар оршодог Мэлын һургуулида ерэжэ хүбүүдэйнгээ һуралсалаар һонирходог, багшанартай уулзажа хөөрэлдэдэг заншалтай һэн. Мүнөөшье Балган Дышенович һургуулида ерэнхэй, Иван хүбүүнэйнгээ һуралсалаар һонирхожо, математикын багша Пагба Будаевич Аюшеевтэй урогтонь оролсобо. Удаань Мэлын һургуулиин багшанартай хөөрэлдэжэ байхадаа:—Танай һургуули дүүргэгшэдэй олонхинь ажалда дуратай, һүбэлгэн шадабаритай шэнгигшэ. Минии ехэ хүбүүн Дамдин эндэһээ ошоһоор нютагтаа хонишоноор ажаллана. Тиихэдэ Григоримни намтаяа адуу харалсана. Тэдэмни хоюулаа эндэ ном үзэжэ гараһан юм,—гэнэ.

Гушаад жэл соо мал ажал дээрэ хүдэлжэ, колхозойнгоо адуун һүрэгэй үдэхэ, арьбажаха хэрэгтэ нилээд ехэ хубитаяа оруулалсаһан энэ нүхэрнай нёдондо гушан хоёр унага абаха түсэбтэй аад, гушан юһые абажа түлжүүлээ бэлэй.

Тэрэнэй харууһалдаг адуун һүрэг жэлһээ жэлдэ хүсэ шадалаа буурангүй, тарган тобироор ондо ородог юм. Урдань тус колхозой адуун һүрэг бэлэн үбһэ эдижэ үбэлжэдэг бэлэй. 1960 ондо ...нов хүршэ кол... шээгээр адуугаа... барингүй, бэл... оруулха үүсхэл ... рэ гэһээр энэ н... гаа абаад, нюта... голоор шэмэтэй... зараар үбэлөө ... лонхой.

— Колхознай ... адуугаа ехээр х... байгаа, жэшээн... үреэ, 5 гүү гүрэн... гожо тушааһан ... үедэ колхознай ... олошоруулха ш... бинхай. Энээни... хын тулада ... 50 унага абаха ... уялгатайбди, — ... багшанарта һо... гаад, үхибүүдые ... һургаха һайн һа... дэлмэридэнь амж... адуушан Балган ... моринддоо мордо...

Хилын саанаһаа

Олон тиражтайгаар

ТОКИО, февралиин 21. (ТАСС). Уласхоорондын байдал ба коммунис хүдэлөөн тушаа асуудалнуудаар һүүлшын хэдэн һара соо Н. С. Хрущевой хэлэһэн шухала шухала үгэнүүдые Японидо «Сюндайся» гэжэ хэблэл суглуулбари болгоод хэблэн гаргаба. Бүгэдэ ниитээрээ буу зэбсэг хуряахын ба эб найрамдалай түлөө үнгэрэгшэ жэлдэ Москвада болоһон конгресс дээрэ хэлэһэн үгэ, үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 12-ой үдэр СССР-эй Верховно Советэй сесси дээрэ хэһэн «Уласхоорондын мүнөөнэй байдал ба Советскэ Союзай гадаадын политика» гэһэн элидхэл, Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин VI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэнь, мүн «эб найрамдалай ба социализмын илан мандахын түлөө коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлэебди» гэһэн «Правдын» редакционно статья тэрэ суглуулбари соо оруулагдаа.

Тус суглуулбари ороной номой магазинууд болон киоскнуудта худалдаанда гаранхай.

Неругэй мэдүүлгэ

ДЕЛИ, февралиин 21. (ТАСС). США-гай, мүн Англиин болон бусад нэгэдэлдэ оролсоһон оронуудай сэрэгэй нэгэдэмэл түлөөлэгшэдэй Индидэ ерэһэнтэй дашарамдуулан, Индидэ хари гүрэнүүдэй агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй баазануудые байгуулха тухай дурадхалые Индиин правительство зүбшөөбэ гэһэн һураг суу хэблэлдэ гаража захалаа һэн. Премьер-министр Неру, Индиин парламентын арадай палатада үгэ хэлэхэ зуураа, энэ һураг сууе буруушааба. «Индиин газар дээрэ хари гүрэнүүдэй агаарай хүсэнүүдэй байрлаха, сэрэгэй баазануудые байгуулха тухай хэлсээн гараагүй»—гэжэ Неру хэлэбэ.

Шэнээр баригдаха заводой һууриин түрүүшын шулуун табигдаба

КОЛОМБО, февралиин 21. (ТАСС). Коломбоһоо 10 километр газарта Советскэ Союзай туһаламжаар баригдаха шинын заводой һуурида түрүүшын шулуу табилгын ёһолол мүнөө үглөөгүүр болобо.

Цейлон каучук үгэхэ талаар дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлдэгшье һаа, каучугаар хэгдэһэн зүйлнүүдые, тэрэ тоодо автомобилиин шинэнүүдые. хилын саанаһаа асардаг байһан юм. Хэдэн зуун жэлдэ Цейлондо эзэрхэжэ байһан колонизаторнуудта энэ ороние ганцал түүхэй эд үгэдэг орон зандань ходо байлгахадань өөһэдтэнь ашагтай байгаа юм. Цейлон бэеэ даанги байдалтай болоһонһоо хойшол өөрынгөө национальна промышленность байгуулха аргатай болоо һэн.

Энэ заводой түрүүшын ээлжээнэй ашаглалгада оруулагдахада Цейлон Эхэ орондоо гаргагдаһан шинэнүүдээр гүйсэд хангагдаха юм.

Ирагтахи байдал

ПАРИЖ, февралиин 21. (ТАСС). Ирагай шэнэ правительствада эсэргүү курдануудай тэмсэл дахинаа эхилбэ гэжэ Парижай «Комба» газетэ мэдээсэнэ. «Арефын эмхидхэһэн шэнэ правительстватай хэлсээ хэжэ эхилһэн курданууд эсэргүүсэлтээе дахинаа һэргээжэ, Ирагай сэрэгүүдтэй дайралдажа эхилээ. Тэдэнэй түлөөлэгшэнь гурбан эрилтэ табиһан байгаа юм гэбэл—курдануудта автономи олгохо, нефтиин олзоһоо ороһон зарим хубииень курдануудта үгэлсэхэ ба курдануудай байдаг районһоо Ирагай сэрэгүүдые гаргаха гэһэн—иимэ эрилтэнүүд байгаа юм. Тиигэбэшье Багдадай сэрэгэй бүлэглэл эдэ эрилтэнүүдыень хангахаяа арсаһан байна. Тиимэ болохолоороо, курдануудай сүлөөрэлгын ба бэеэ даанги байдалай түлөө тэмсэл үргэлжэлһөөр гээшэ».

Ирагай шэнэ правительствын байдал тухай «Комба» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Касемдэ дурагүйшүүлэй хараалһан нэгэшье зорилгонь дүүргэгдээгүй байгаашье һаань, Ирагай революциин национальна советэ мүнөө өөһэд хоорондын арсалдаан гаража байна».

Хүдэлмэри бэдэржэ...

ЛОНДОН, февралиин 21. (ТАСС). 11 жэлэй турша соо Шотландиин һуурин зоной 284 мянган хүн хүдэлмэри бэдэржэ, түрэл оронһоо гаража ошохо баатай болоо һэн гэжэ «Дейли Геральд» газетэ мэдээсэнэ. Хүдэлмэригүйшүүл улам бүри олошорно. Шулуу нүүрһэнэй промышленностиин национальна управлениин түрүүлэгшэ Лорд Робенс Шотландиин Глазгодохи горно институдта үгэ хэлэхэ зуураа, 1962 ондо шулуу нүүрһэнэй промышленностьда, 1961 онойхидо орходоо, 25 мянган хүдэлмэришэдөөр үсөөн болоһон байба.

Хүдэлмэригүйшүүл олошоржо байна

ЛОНДОН, февралиин 21. (ТАСС). Энэ жэлэй февралиин 11-дэ Великобританида 878.356 хүдэлмэригүйшүүл бүридхэлдэ абтаһан байна. Энэ тоо хадаа, январь һарынхида орходоо, 63.257 хүнөөр олон болоһыень гэршэлнэ.

Мүнөө үедэ Англиин ажалшадай 3,9 процентнь хүдэлмэригүй болонхой.

Хойто Ирландиин 54. 583 хүдэлмэригүйшүүл энэ тоодо оруулагданагүй.

Бетанкур Вашингтондо хэһэн хэлсээгээ дүүргэбэ

ВАШИНГТОН, февралиин 21. ТАСС-ай корреспондент Г. Деревенсков иигэжэ мэдээсэнэ: США-гай президент Кенниеди ба Венесуэлын президент Бетанкур хоёрой хоорондо болоһон хоёр үдэрэй хэлсээн үсэгэлдэр эндэ дүүрэбэ.

Эдэ хэлсээнүүдэй үрэ дүнгынь ямар байгаа юм ааб? Коммунизмын аюулда эсэргүүгээр Венесуэлын правительствын хэжэ байһан ябуулгада США али болохо туһаламжа үзүүлхэ гэжэ президент Кеннеди үнэн үгэеэ үгэбэ гээд хоёр президентнүүдэй үсэгэлдэр тунхаглаһан хамтын коммюнике соо хэлэгдэнэ. Кубын зүгһөө «аюулай тохёолдоһон байдалые» президентнүүд зүбшөөн хэлсэбэ гэжэ тэрэ коммюнике соонь хэлэгдэнэ.

Милитаристнуудай зүблөөн

ПАРИЖ, февралиин 21. (ТАСС). Баруун Европейскэ союзай оборонын ба буу зэбсэгэй талаар асуудалнууд тушаа комитедэй зүблөөн эндэ боложо байна. Баруун Европейскэ союзда хабаадалсадаг долоон оронуудай оборонын асуудалнууд тушаа парламентска комиссинуудай түлөөлэгшэд энэ зүблөөндэ хабаадалсана. НАТО-гой ядерна хүсэнүүдые байгуулха, буу зэбсэг хамтадаа гаргаха, буу зэбсэг түхеэрэлгэдэ гаргашалагдаха гаргашын асуудалнууд энэ зүблөөн дээрэ хэлсэгдэхэ юм.

Баруун Европейскэ союзда Англи ба «ниитэ дэлгүүрэй» оронууд (Франци, Баруун Германи, Итали, Бельги, Голланди, Люксенбург) оролсодог юм.

Партизануудые шангаар хашана

ГАВАНА, февралиин 21. (ТАСС). Правительствын сэрэгүүд Фалькон штадай партизануудта улам шангаар добтолжо байна гэжэ Венесуэлһээ абтаһан мэдээнүүд соо хэлэгдэнэ. Пренса Латина корреспондентын Каракаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, тэрэ сэрэгэй ябуулгада Бетанкурай арба мянга гаран солдадууд ба полициинхид хабаадалсана, тус штадта партизанудай байһан газарые бүһэлжэ байна.

Партизануудтай холбоотой гэжэ һэжэглэгдэһэн олон тараашад арестовалагдаад, зада сохюулһан байна гээд корреспондент бэшэнэ. Тараашадые ходо нэгжэжэ, партизануудта үгэжэ боломоор эдеэ хоолой зүйлнүүдые болон медикаментнүүдые буляажа абана!

Венесуэлын саахарай промышленностиин ажалшадай профсоюзай федераци мэдүүлгэ тунхаглаба. Сэрэгүүдэй болон полициинхидэй зүгһөө тараашадые мүшхэхэ мүрдэхэ, хашаха хааха правительствын хэмжээнүүдые тэрэ мэдүүлгэнь эрид буруушаана. Иимэ ехэ хүсэнэй добтолжо байгаашье һаань, Фалькон штадта партизануудай ябуулга улам эршэтэйгээр ябуулагдана гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

НАТО-гой сэрэгэй һургуули

ПАРИЖ, февралиин 21. (ТАСС). Ойрын үдэрнүүдтэ Атлантическа океан дээрэ НАТО-гой сэрэгэй һургуули болохонь. Баруун Германиин, Англиин, Канадын, Франциин, Голландиин, Норвегиин ба Португалиин далайн-сэрэгэй ба агаарай сэрэгэй хүсэнүүд тэрэ һургуулида хабаадалсаха юм гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ.

ИТАЛИ. Ажалай коллективно договор баталха профсоюзай эрхые хамгаалжа, үмсын металлургическа ба машина бүтээлгын заводуудай миллион шахуу хүдэлмэришэд хэдэн һарын турша соо тэмсэл хэжэ байна. Предприятинууд эрилтэнүүдые хангаха дурагүй байһан зандаа.

Металлистнуудтай ами нэгэн байһанай тэмдэг болгон, орон дотор дүрбэн часай бүгэдэ ниитын забастовко болобо. Городуудаар ажалшадай олонитын митингнүүд ба жагсаалнууд болобо. Зураг дээрэ: Римдэ Колнзейн урдахи талмай дээрэ ами нэгэдэлэй митинг боложо байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Эдиршүүлэй урилда...

«Пионерская правда» газетын шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн городой Советскэ районой пионернүүдэй дунда санаар һаяхан болобо. Һонирхолтой энэ мүрысөөндэ 400 гаран пионернүүд хабаадалсаа. Сэлэнгын ольтирог дээрэ болоһон мүрысөөндэ эдир пионернүүд хоёр километрэй зайда эгээн түрүүлэн урилдаа.

Нааданай эхилһээр 9 минута 34 секундын үнгэрөөд байхада 33-дахи һургуулиин һурагша Пайхов хэнһээшье урид фиништэ хүрэжэ ерэнэ. Тэрэнэй хойноһоо Ивалгын дунда һургуулиин һурагша Хамаганов, 43-дахи һургуулиин Лобанов гэгшэд хойно хойноһоо һубарилдан фиништэ ерэжэ, удаадахи һууринуудые хубаалдаба.

Команда бүхэнэй дүн гаргахада хамтадань нэгэ час 22 минута 7 секунда харуулһан Ивалгын арба нэгэн жэлэй һургуулиинхид эрхимлээ. Эдэнэрэй удаа 43, 44-дэхи һургуулиин команданууд гараһан байна.

Ахалагша класс... дай дунда боло... хоёрдохи һургуули... химлээ. 33, 43-д... һурагшад хоёрдохи, ... ри эзэлһэн байна.

Өөр хоорондын ... мүрысөөндэ 33-дахи ... һурагша Куклин ... лаа. Тэрэ 3 килом... минута 36 секунд... байна. 26-дахи һу... ша Козлов энэ з... 50 секунда хар... һуури эзэлээ.

Басагадай хооро... рэй зайда болоһон ... мэшье ехэ һонирхо... лагдаагүй. Команда... гахада 43-дахи һу... басагад эрхимлээ.

Хүбүүд, басагад... дай дүн гаргахада, ... абаһан 43-дахи һу... да эрхимлэжэ, горо... буляалдаха эрхэ о...

ЭНЭЭНИИЕ МЭДЭХЭ ГҮ...

...Хүн түрэлтэнэй бии болоһонһоо хойшонхи үе соохи бүхы эрдэмтэд болон научна хүдэлмэрилэгшэдэй тоо сооһоо манай үеын эрдэмтэдэй тоо 90 процентнь болоно.

***

...Наука хадаа хүнэй хүгжэн ерэһэн хүгжэлтые оройдоо миллион жэлэй хугасаада тодорхойлһон материалаар үндэһэ баримтална. Тиихэдэ адуу морин 50 миллион жэлэй, заан 40 миллион жэлэй түүхэтэй.

***

...Математигууд али нэгэн уһа сөөрэмүүдтэ хэды шэнээн загаһатай байһаниинь тодорхойгоор элишэл... нөө хүрэтэр ши... һаар.

...Немец хэлэ... хэ болоо һаа те... дэһэн бүхы үг... ойлгохо аргата...

...Немецкэ но... гурбан хуби ор... һөө бүридүүлэг...

...Наһа хүсэ... 20 миллиард к... дэһэн байдаг.

(«Техника... *журнал...*

Редакто...

Ц. Ц. ...

Манай адрес, телефо...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Лен...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ред... ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизн... —24-74, сельского хозяйства—47-59, советско... и культуры, литературы и искусства—34-05, про... транспорта, информации—35-14, писем и рабсел... отдел переводов и корректорская—35-95, бухг...
Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерст... Бурятской АССР,

Н00357, 3...

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур
1963 оной февралиин 23.